

Debatt om breda anti-kapitalistiska partier

De dokument som redovisas nedan har tidigare publicerats i Socialistiska Partiets medlemstidning *Socialistisk Information*. De handlar om en mycket viktig fråga, nämligen försöken att bygga ”breda” antikapitalistiska partier (såsom franska NPA eller grekiska Syriza). Tyvärr så har de flesta av dessa försök råkat ut för bakslag. Beror det på att själv idén med sådana partier är felaktig eller beror det på andra faktorer, såsom taktiska och politiska misstag. Det är sådana frågor som debatteras i artikelsamlingen. Vi får också en inblick i hur det gått i en rad olika länder.

De flesta av texterna har översatts av Björn-Erik Rosin, de övriga av Anders Hagström.

Innehåll

FI-debatten om breda partier.....	1
Att fortsätta debatten om breda partier (FI:s exekutiva byrå).....	1
Jeff Mackler: Debatten om breda partier	8
Davies: Ett bidrag till diskussionen om breda partier	12
François Sabado: ”Följden av en lång och utbredd kris blir ofta att världskartan klarnar”	18
Jeff Mackler: Program och Parti – Vägen framåt för Fjärde Internationalen	23

FI-debatten om breda partier

Debatten om bygget av breda antikapitalistiska partier har förts under flera år inom Fjärde Internationelen. Inför Internationella Kommitténs möte i mars i år hade ett antal dokument lagts fram, varav tre resolutionsförslag, varav ett vardera från FI:s exekutiva byrå, brittiska Socialist Resistance och ett förslag till resolution från Socialist Action (USA).

Efter en längre diskussion drogs texterna från byrån och Socialist Resistance tillbaka och istället beslöt IK att fortsätta diskussionen om breda antikapitalistiska partier. Resolutionen från SA ställdes dock till omröstning och fick två röster.

Att fortsätta debatten om breda partier (FI:s exekutiva byrå)

Syftet med detta dokument är att återuppta debatten efter dagen med diskussioner vid det senaste Internationella Kommitté-mötet om de brasilianska, danska, italienska och portugisiska rapporterna.

Den första debatten gäller de irländska kamraterna och Socialist Action, som systematiskt avvisar allt som handlar om att bygga breda partier och anser att vi ska stå fast vid linjen att bygga organisationer på Fjärde internationalens program.

Den andra debatten, som vi har haft sedan 1990-talet (på kongresserna 1995, 2003 och 2010) förs mellan de kamrater som deltog i debatten om inriktningen på att bygga breda partier.

Den centrala frågan är ”vad är det vi vill bygga?”. Debatten gäller definitionen av och gränsdragningarna vad gäller ”breda partier”.

Debatten fortsatte på den senaste FI-kongressen kring resolutionen om roll och uppgifter:

Är det vår inriktning att bygga breda partier som samlar alla strömningar till vänster om den liberala socialdemokratin, inkluderande både ”klassorienterade” klassiskt reformistiska socialdemokrater från de stalinistiska partierna, ”anti-liberala” strömningar och revolutionära rörelser?

Denna definition av breda partier handlar i allmänhet om partier eller grupper som Die Linke, Synaspismos/Syriza, ÖDP, Respect och Rifondazione eller PT (under åren efter dess tillblivelse).

Den inriktning som antogs vid förra världskongressen (2010) handlade om byggandet av breda antikapitalistiska partier, det vill säga partier som redan från början placerar sig i perspektiv på att störta det kapitalistiska systemet, med en erkänd revolutionär horisont, även om de inte utvecklar en fullständig revolutionär strategi och om de inom sig kan sammanföra folk från politiska strömningar med olika historia och traditioner. Sådana partier kan också attrahera strömningar och aktivister från radikala sociala rörelser.

Partier såsom PSOL, NPA, Bloco, och danska RGA placerade sig ända från sin tillkomst i ett sådant perspektiv. Detta är också det projekt som förverkligades av Sinistra Critica och Izquierda Anticapitalista.

Alla inser att det inte finns någon ogenomtränglig gräns mellan de två projekten, och tidigare FI-kongresser (1995, 2003) inkluderade båda perspektiven. Utgångspunkten

för dessa projekt är i samtliga fall Berlinmurens fall och de socialdemokratiska partiernas antagande av öppet nyliberal ekonomisk politik under 1980- och 1990-talen. Det nya sammanhanget desorganiserade de stalinistiska partiernas sammanhållning och stimulerade en centrifugal dynamik (till höger och vänster) i strömningar som framträdde ur dessa partier, och öppnade nya utrymmen till vänster om socialdemokratin, och gjorde meningsskiljaktigheterna mellan tidigare revolutionära strömningar, som ofta var bestämda av inställningen till Sovjetunionen, uppenbarligen inte längre relevanta. 1980-talet visade också på begränsningarna för byggandet av självutnämnda revolutionära organisationer, som skapades och upprätthölls oftast just i opposition till stalinismen eller klassisk socialdemokrati.

Under de senaste diskussionerna förklarade de brittiska kamraterna sin oenighet med inriktningen på att bygga ”breda antikapitalistiska partier” med hänvisning till irrelevansen hos sådana projekt i många länder, med början i England.

Under 1990-talet uppstod nya erfarenheter för revolutionärer på flera kontinenter:

-1 / Bygget av breda partier som en miljö vilken sammanför strömningar till vänster om socialdemokratin, inklusive reformister och antikapitalistiska aktivister, där den enda utgångspunkten är förkastande socialdemokratins socialliberala förvaltning av kapitalismen. Vi kan tänka oss att Die Linke, representerade denna typ av parti under 2000-talet, med den uttryckliga samexistensen av socialistiska antikapitalistiska strömningar, rotade i sociala rörelser, fackföreningar och den globala rättviserörelsen och strömningar baserade på ”stark reformism” som försökte etablera förvaltningsallianser med socialdemokratin på en icke-nyliberal grundval.

Erfarenheterna från Rifondazione och det brasilianska PT befann sig ungefär på samma område men med en annorlunda dynamik, våra italienska och brasilianska kamrater som på 1990-talet hoppades att processen med att bygga dessa skulle ge dem en socialistisk strategi, som innebar en revolutionär brytning med det kapitalistiska systemet. I båda fallen ledde frågan om förhållandet till institutioner och staten antingen till kriser för partierna eller deras fulla integrering i förvaltningen av det kapitalistiska systemet. Detta visar tydligt att även utan en komplett revolutionär strategi är frågan om förhållandet till staten och behovet av att placera den dagliga politiska verksamhet i ett perspektiv av att störta och inte förvalta systemet, avgörande för att stabilisera nya partier.

Detta är orsaken till att den orientering som utvecklades vid våra senaste världskongresser och uttryckligen angavs på den senaste kongressen, med särskilt hänsynstagande till de brasilianska och italienska erfarenheterna, inte bara handlade om att bygga breda partier, utan även om antikapitalistiska partier som försöker konsolidera alla strömningar som förkastar den politiska logiken i förvaltandet av det kapitalistiska systemet och som uttryckligen verkar för en socialistisk brytning, ett revolutionärt brott baserad på de sociala rörelsernas aktivitet.

Tre sammanflätade frågor uppkommer om de breda partierna:

A / Hur bygger man politiska verktyg: ett parti-instrument vid tidpunkten för stalinismens och socialdemokratins kris, som är annorlunda än små propagandistiska grupper, partier som kan organisera klasskampen och integrera 1990-talets förändringar: partier som är aktörer och inte kritiska strömningar av SD och stalinismen, partier som är användbara för de exploaterade. Partier som organiserar. Detta reser omedelbart frågan om vilken typ av verksamhet som dessa partier ska utveckla, deras organisationsformer och hur detta ska implementeras. partiernas sociala bas, inte bara

deras väljarbas utan frågan om vilka sociala skikt som partiet kan organisera.

B / Frågan om dessa partiers program: ett antikapitalistiskt program som syftar till att förändra samhället, att störta systemet. Men frågan i programmet är givetvis direkt relaterad till dess verklighet, inte bara en hänvisning till kongresstexter: Hur skall relationen mellan detta program och slagord se ut, partiernas kampanjer, politisk skolning av dess medlemmar/aktivister, realiteten hos dess politiska orientering, desto mer så som vi talar om breda partier, med nya generationer av aktivister som kommer till politiken från sociala mobiliseringar kring en bestämd fråga. Skotska och engelska exempel har också nyligen visat hur svag integrering i frågor som feminism kan få bedrövliga konsekvenser. Men andra frågor kan snabbt anta en explosiv karaktär, såsom anti-imperialism, islamofobi, rasism, ekologi, i synnerhet som de också framkallar spänningar som måste bli kollektivt kontrollerade i en demokratisk debatt om dessa partiers inriktning.

C / Frågan om förhållandet till institutioner.

För det första innebär naturligtvis det faktum att dessa omgrupperingar sker i motsatsförhållande till socialdemokratin redan det en tydlig identitet. Översätts denna distinkta identitet till praktiskt oberoende, självständighet och avsaknad av samarbete med socialdemokraterna i förvaltningen av borgerliga politiska institutioner?

Denna fråga är uppenbart relaterad till programmet, men mer konkret i förhållande till staten och partiets uppfattning av sin roll i samhället och hur politisk handling kan översättas.

De traditionella partierna i arbetarrörelsen (socialdemokraterna, eller f d stalinister) är i huvudsak reformistiska partier, men också parlamentariska partier, för vilka funktionen, kärnan i ett politiskt parti är dess parlamentariska närvaro, institutionell verksamhet utgör tyngdpunkten i partiet. Men denna definition är just i dagens samhälle ett politiskt parti, eftersom det demokratiska parlamentariska systemet till sin karaktär anser att politiska partiernas roll är att representera väljarna i systemets förvaltningsstrukturer, inte att organisera de utsugna och förtryckta att störta det! Frågan om relationen till institutioner har avgjort otaliga debatter i partier som Rifondazione eller PT, med vid vissa tillfällen en övergång över Rubicon som explicit lett till institutionell förvaltning på högsta statliga nivå eller uttryckligt stöd till socialliberala regeringar.

Men dessa debatter var också närvarande under de senaste åren i breda partier som intar en mer framträdande plats i institutioner, såsom Portugal eller Danmark, eller nu senast i Frankrike i NPA.

D / Förhållandet till sociala rörelser och nya former av radikaliserings:

De senaste åren av kapitalismens kris har lett till ett ifrågasättande av det meningsfulla med politiska partier för de förtryckta. Alternanderande förvaltning av systemet och angrepp mot arbetare av konservativa partier och socialdemokraterna har avsevärt ökat misskrediteringen av den borgerliga demokratins institutioner och funktionssätt och en djup skepsis om de emancipatoriska politiska projekt som föreslås av politiska partier. Denna misskreditering har också slagit tillbaka på partierna i den radikala vänstern.

Erfarenheterna från de indignerade under de senaste åren i flera länder, har efter mycket debatt i den globala rättviserörelsen också lyft fram denna motsägelse: Nya skikt, nya generationer reser sig, gör uppror mot systemet, men assimilerar alla partipolitiska former till systemet, så de verkar inbyggda i det system de påstår att

bekämpa. Samtidigt är dessa nya politiska utrymmen källor till snabb antikapitalistisk politisering eller radikaliserings.

Men samtidigt öppnar den kapitalistiska krisen, på grundval av det förkastande och avsky som systemet ger upphov till bland ungdomar och arbetarklassen, också vägen för ultra-reaktionära, fascistiska strömningar.

Breda partier står därför inför denna anhopning av motsägelser:

- Att vara partier i motsättning till den socialdemokratiska politiken och utveckla ett antikapitalistiskt program;
- Organisera skikt av arbetare och unga människor som radikaliserats ställda inför krisen,
- Att stå för politisk aktivitet användbar för de förtryckta genom deltagande i organiserandet av social kamp samtidigt som man vägrar varje form av institutionellt samarbete med de socialliberala förvaltarna.
- Att ha ett internt politiskt, demokratiskt och pedagogiskt liv för att skapa verkliga partier, inte bara politiska valfronter, samtidigt som man konsoliderar alla dessa partier som ställs inför trycket från [kravet på]”realism och politisk seriositet” vilket växer i takt med att dessa partier intar en viktig plats i deras nationella politiska liv.

Dessa diskussioner har satt fingret på flera saker:

För det första är det naturligtvis trovärdigt att vilja bygga sådana breda partier på ett stabilt sätt?

Frågan om det reella i detta perspektiv och dess former är naturligtvis beroende av nationella omständigheter: den radikala vänsterns situation och vår egen förmåga att ta initiativ. Det är inte bara så att saknas en modell, utan det kan även uppstå situationer där det enda varaktiga resultatet är fronter av politiska organisationer eller valfronter.

Detta var exempelvis fallet i England med Respect. Men även i detta fall restes vid ett tillfälle klart frågan om att övervinna denna ram och röra sig i riktning mot ett nytt parti, att gå bortom utgångspunktens politiska komponenter. Detta skulle inte nödvändigtvis ha återspeglats i en utveckling mot revolutionära positioner, men skulle kvalitativt ha förändrat situationen. SWP avvisade uttryckligen denna utveckling och detta var det första steget i en kris för Respect och för SWP.

Men framför allt har den viktigaste frågan under de senaste åren varit nyttan av anti-kapitalistiska partier eller breda partier ställda inför krisen.

I synnerhet i Europa uppstod under 1990-talet och 2000-talet en dynamisk våg, framdriven av den globala rättviserörelsen och som gynnade den radikala vänstern.

Styrkan i den kapitalistiska krisen sedan 2008 har skarpare fokuserat behovet av anti-kapitalistiska svar, men har inte inneburit större synlighet och effektivitet för den europeiska antikapitalistiska vänstern, tvärtom. Efter kriserna på 2000-talet (Rifondazione, Respect och SSP) kom de som drabbade Die Linke och NPA.

I vart och ett av fallen finns det särskilda orsaker, men resultatet är att de partier som verkade vara den drivande kraften i den europeiska radikala vänstern hamnade i kris.

De senaste åren har satt i centrum för folkligt engagemang frågan om kampen mot de strukturanpassningsplaner som är relaterade till statsskulder, i Europa i synnerhet. Å ena sidan tydliggör krisen funktionssättet hos ett brutalt kapitalistiskt system, å andra

sidan stärker den kravet på omedelbara lösningar på den sociala skadegörelse som orsakats av neoliberal politik.

Den nyckelroll som Syriza intagit vid de senaste upp- och nedgångar i den grekiska krisen och av Front de Gauche i Frankrike det senaste året förklaras av denna situation.

I avsaknad av sociala mobiliseringar som kan konfrontera roten till de kapitalistiska plågorisen och orsaka en social konfrontation med systemet, söker offren för krisen omedelbara svar på sina lidanden som skapas av krisen och åtstramningspolitik.

Vi måste dra lärdom av detta och ha som en prioriterad fråga bygget av politiska verktyg som är förmögna att kämpa och föreslå konkreta svar på de sociala attacker som genomförs av regeringar och kapitalister inom ramen för den nuvarande krisen. Byggandet av anti-åtstramningsfronter eller koalitioner som samlar de politiska och sociala krafter som är emot dessa planer, inom ramen för enhetsfrontens förhållnings-sätt, måste bli vår väsentligaste angelägenhet. Att föreslå enande åtgärder till de politiska krafter som placerar sig i denna terräng måste vara hävstången i våra åtgärder. Det betyder att vi i våra krisprogram mot åtstramning måste sätta de väsentliga krav som ställs av denna kris och kan användas som grundval för sådana fronter i förgrunden.

Samtidigt gör erfarenheterna från de senaste tio åren det nödvändigt att bibehålla den senaste kongressens problematik vad gäller att bygga breda antikapitalistiska partier.

1 / Fortsättningen av de ekonomiska, ekologiska och kapitalistiska kriserna och deras sannolika förvärrande under de närmaste åren gör det ständigt alltmer nödvändigt för revolutionärer och antikapitalister att beslutsamt agera politiskt för att på ett direkt och globalt sätt bekämpa detta system, den exploatering och förtryck som det ger upphov till och upprätthåller.

2 / Vi upprätthåller perspektivet på att bygga politiska partier som går utöver ramen för våra sektioner för att organisera de utsugnas och förtrycktas sociala strider, och försöker samla militanta strömningar som agerar socialt och politiskt på antikapitalistisk mark och försöker skapa sammanhang och politisk effektivitet åt deras insatser.

3 / Möjligheterna och formerna beror till stor del på nationella omständigheter och våra sektioners villkor. I samtliga fall är den profil vi behöver den av öppenhet gentemot andra antikapitalistiska organisationer, men också och framför allt gentemot de nya generationer av aktivister som träder fram i de sociala rörelserna.

Erfarenheterna från de senaste åren stärker behovet av att stabilisera sådana partier genom att basera dem på de sociala rörelsernas styrka och inte på parlamentariska positioner. Detta går parallellt med att inom dessa partier förmedla vår analys av de statliga och borgerliga institutionerna.

4 / Vi måste också behålla vår engagemang för de antikapitalistiska organisationers internationella relationer och aktioner. Även om de senaste åren har lyft fram hinder och motgångar på detta område måste denna betoning upprätthållas särskilt med tanke på att den internationella utvecklingen av krisen gör en sådan åtgärd alltmer nödvändig i ökande utsträckning. Medan den senaste kongressen visade vår internationals förmåga att sammanföra organisationer, har ansträngningarna att få till stånd regionala möten och gemensamma åtgärder uppenbart gått i stå.

Bilagor

2010 års resolution om roll och uppgifter (utdrag)

3. Den kapitalistiska globaliseringens dynamik och den nuvarande krisen har också förändrat ramen för evolution och utveckling av den traditionella vänstern. Reformistiska byråkratier har sett sitt svängrum avsevärt minskat. Från reformism utan reformer till reformism med mot-reformer upplever socialdemokratin och motsvarande krafter i en rad av dominerade eller utvecklingsländer en utveckling i riktning mot socialliberalism; att dessa krafter direkt ställer sig bakom nyliberala och nykonservativa förhållningssätt. Alla krafter politiskt eller institutionellt knutna till social-liberalism eller center-vänster, inklusive kvinnorörelsen, särskilt i de institutionaliserade formerna av NGO:s, kvinnors biståndsorganisationer, etc i varierande grad, dras in i dessa kvalitativa förändringar i arbetarrörelsen och är oförmögna att formulera en plan för att ta sig ur krisen. Vad mera är att vi ser politik, såsom regeringen Lulas i Brasilien, som förvärrar den ekologiska krisen. Sammanstötningen med dessa partier är svårare eftersom de behåller sin kontroll, särskilt röstmässigt, över en del av arbetarrörelsen, och det är därför nödvändigt att bygga ett verkligt, trovärdigt politiskt alternativ.

De traditionella kommunistiska partier fortsätter sin långa tillbakagång. De försöker att bryta denna tillbakagång genom att hänga sig fast i de ledande krafterna i den liberala vänstern och de institutionella apparaterna eller genom att falla tillbaka på sina tillbakablickande och självbekräftande positioner. Även om det finns sektorer eller strömningar som vill bygga de sociala rörelserna med antikapitalistiska krafter, såsom Synaspismos i Grekland, är de dömda att hamna i motsägelser och splittringar på grund av sin reformistiska karaktär. I själva verket innebär beslutet att bygga antikapitalistiska partier inte vi inte är medvetna om att det finns radikala, anti-liberala, vänsterreformistiska strömningar som har betydelse och elektoral trovärdighet. Därför fortsätter de att vara konkurrenter och eller politiska motståndare. Deras ställning kan stärkas genom enstaka taktiska förändringar, vanligtvis elektoral - till vänster, av social-liberalismen, ofta för att återupprätta sin konsensus bland arbetarklassen och folkliga sektorer. Detta innebär en utmaning för oss att genomföra en enhetsfrontsoffensiv förmögen att svara mot manliga och kvinnliga lönearbetares behov. När vi samtidigt beslutar att på grundval av tydliga politiska förhållanden beslutar att ingripa inuti anti-liberala, reformistiska vänsterpartier (som i fallet med Die Linke), gör vi det utan några illusioner om dessa partiers karaktär, och vi bygger antikapitalistiska tendenser länkade till sociala rörelser, som bekämpar elektoralism, institutionalism, och alla försök att kompromissa med kapitalismen.

(...)

5. Detta är den strävan inom vilken frågan om att bygga Fjärde Internationalen och nya antikapitalistiska partier och nya internationella strömningar ställs. Vi uttryckte det på vårt eget sätt, från 1992 och framåt, under de senaste två världskongresser, med triptyken ”Ny tid, nytt program, nytt parti”, som utvecklats i Internationalens dokument. Vi understryker det väsentliga i våra val vid den senaste världskongressen 2003 gällande bygget av breda antikapitalistiska partier. Fjärde internationalen står inför, på ett övergripande sätt, en ny fas. Revolutionära marxistiska militanter, kärnor, strömningar och organisationer måste ställa problemet om byggandet av antikapitalistiska, revolutionära politiska grupperingar, med perspektiv på att etablera en ny självständig politisk representation för arbetarklassen som tar hänsyn till arbetarklassens mångfald – vad gäller kön, ras, residentsstatus, ålder, sexuell läggning – i

försvaret av ett beslutsamt klass-baserat program.

Att bygga breda antikapitalistiska partier är det svar vi för nuvarande erbjuder på krisen i arbetarnas och vänster-rörelsen och behovet av rekonstruktion. Detta projekt bygger på masstrider, och ställer massrörelser i förgrunden och framväxten av en ny generation. Naturligtvis eliminerar detta inte vår revolutionära marxistiska, ekologiska, feministiska internationalistiska identitet och vårt grundläggande mål att beseгра kapitalismen för att skapa en ny förhärskande ordning baserad på demokrati och direkt deltagande, det vill säga en riktig socialistisk demokrati.

Det är sant på varje lands nivå och på en internationell nivå. På grundval av erfarenheterna av klasskampen, utvecklingen av den globala rättviserörelsen, defensiva strider och antikrigsmobiliseringar under de senaste tio åren, särskilt de lärdomar som dragits av utvecklingen av den brasilianska PT och av kommunistiska Rifondazione i Italien och debatterna i den franska anti-liberala vänstern har revolutionära marxister engagerat sig under de senaste åren i byggandet av PSOL i Brasilien, i Sinistra Critica i Italien, det nya antikapitalistiska partiet i Frankrike, Respekt i England. I detta perspektiv har vi fortsatt att bygga erfarenheterna från Bloco de Esquerda i Portugal och Röd-Gröna alliansen i Danmark. Det gemensamma målet, via olika vägar, är det av breda antikapitalistiska partier.

Det är inte en fråga om att ensamt ta upp de gamla formler omgruppering eller revolutionära strömningar. Ambitionen är att samla styrkor bortom enbart revolutionära sådana. Dessa kan utgöra ett stöd i processen av att sammanföra styrkor så länge de är tydligt för att bygga antikapitalistiska partier. Även om det inte finns någon modell, eftersom varje process att komma samman tar hänsyn till nationella särdrag och relationer av krafter måste vårt mål vara så att försöka bygga breda antikapitalistiska politiska krafter, oberoende av socialdemokrati och center-vänster, formationer som förkastar all politik av deltagande eller stöd för klassamarbetande regeringar, idag i regering med socialdemokratin och center-vänster, krafter som förstår att vinna segrar i fråga om kvinnors rättigheter, som folkomröstningen om abort i Portugal, stärka de radikala antikapitalistiska krafterna.

Det är utifrån ett sådant perspektiv som vi måste orientera oss. Det vi vet av erfarenheterna av differentiering och omorganisation i Afrika och Asien pekar i samma riktning. Inte dess mindre bör bygget av breda antikapitalistiska partier i länderna i Latinamerika redan från start integrera ett klart ställningstagande för socialismen. Det är genom denna komplexa och mångskiftande process som vi kan göra nya framryckningar.

Där vi arbetar inom sådana breda politiska krafter, är det viktigt att kämpa för rätten till självorganisering inom dessa partier av kvinnor och HBT-personer, och på denna självorganisering speglas i parternas program och praxis. Denna självorganisering är ett sätt att motstå trycket i riktning mot elektoralism och institutionalisering. I nya radikala politiska grupperingar i flera latinamerikanska länder, är rätten till självorganisering viktig för att kämpa för en 21: a århundradets socialism underifrån vilken förkastar auktoritära tendenser och frestelsen att upprepa 20-århundradet-fel. Inom sådana breda krafter, utgår vi från en förståelse, som en oupplöslig del av vår socialism, för nödvändigheten av ett kollektivt och beslutsamt svar på alla manifestationer av fördomar inklusive sexism, rasism, islamofobi, antisemitism, homofobi och transfobi. Vi kämpar också för särskild uppmärksamhet på att organisera ungdomar, för integrering av svarta, invandrare, kvinnor och HBT-frågor i partiets offentliga uttalanden och dagliga insatser, och för representation av speciellt förtryckta kamrater

i partiledningen och bland dess talesmän och kandidater i val.

6. Detta är den ram inom vilken vi måste närma sig frågan om förhållandet mellan byggandet av Fjärde Internationalen och en politik för antikapitalistiska möten på nationell, kontinental och internationell nivå. Vi måste diskutera hur man kan stärka och förändra Fjärde Internationalen för att göra det till ett effektivt verktyg i perspektiv av en ny internationell gruppering. Vi har redan börjat, med begränsade resultat måste erkännas, konferenser för den anti-kapitalistiska vänstern och andra internationella konferenser. På det internationella planet har vi, på denna politiska grund, tagit initiativ till många konferenser och initiativ av internationell konvergens och sammankomster: konstituerandet av Europeiska antikapitalistiska vänstern (EACL), med den portugisiska Vänsterblocket, danska Röd-Gröna Alliansen och det skotska socialistpartiet. Vi arbetade med organisationer som engelska SWP. Andra partier - även vänsterreformister som vid ett eller annat tillfälle genomgått en politisk utveckling "till vänster", som det kommunistiska Rifondazione i Italien, även Synaspismos, deltog också i dessa konferenser. Vi höll också internationella konferenser av revolutionära och antikapitalistiska organisationer i samband med World Social Forum i Mumbai i Indien och Porto Alegre i Brasilien. På denna nivå har vi skapat solidaritetsband med det brasilianska PSOL i brytning med Lulas PT. Vi har stött ansträngningar våra italienska kamrater att bygga ett anti-kapitalistiskt alternativ till den politik som kommunistiska Rifondazione i Italien. Dessa få exempel visar vilken typ av orientering som vi vill genomföra. De olika konferenser i år, som de i Paris eller Belem visar nödvändigheten av och möjligheten till gemensam handling och diskussion mellan ett stort antal organisationer och strömningar i den anti-kapitalistiska vänstern i Europa. Det är nu nödvändigt att fortsätta en politik av öppna möten och konferenser om ämnen av strategiskt och programmatiskt tänkande och gemensamma handling genom kampanjer och initiativ för internationell mobilisering.

Jeff Mackler: Debatten om breda partier

(Utkast till motrapport till den text FI-byrån lagt fram inför mötet i mars 2013 med Internationella kommittén för Fjärde internationalen)

(Antagen av Nationella kommittén, Socialist Action, USA, 23 januari 2013)

Sämsta sättet att debattera en viktig och omstridd fråga i vår rörelse är att göra en karikatyr av motståndarens ståndpunkt och sedan förlöjliga karikatyren. Dessvärre har Byrån valt detta tillvägagångssätt i inledningen av sin text med rubriken "Att fortsätta debatten om breda partier".

I den texten heter det: "Den första debatten gäller de irländska kamraterna och Socialist Action, som systematiskt avvisar allt som handlar om att bygga breda partier och anser att vi ska stå fast vid linjen att bygga organisationer på Fjärde internationalens program."

De kamrater som är insatta i diskussionen vet att det inte finns någon substans i detta påstående. Varken Socialist Action eller de irländska kamraterna har någonsin, inte i någon text eller uttalande, ställt uppbygget av sektioner inom Fjärde internationalen baserat på Fjärde internationalens program mot att bygga breda partier, eller breda anti-kapitalistiska partier – eller, för den delen, någon som helst slags arbetarklassparti med sikte på att kämpa för arbetarklassens intressen.

Vad vi gång på gång hävdar är att byggande av revolutionära socialistiska masspartier

i alla länder på jorden baserade på Fjärde internationalens program är det ovillkorliga och primära skälet till Fjärde internationalens existens – att få den internationella socialistiska revolutionens sak att avancera. Leninistiska partier på massbasis är det nödvändiga redskapet för att erövra makten, avskaffa kapitalismen och upprätta arbetar- och bonderegeringar och skapa förutsättningarna för ett framtida socialistiskt styre. Detta är en grundläggande princip för revolutionär socialistisk politik. I dag verkar detta vara allvarligt ifrågasatt inom vår världsrörelse.

Frågan om huruvida revolutionärer ska gå med i eller bygga breda anti-kapitalistiska partier, arbetarpartier baserade på fackföreningarna, eller vilken som helst politisk gruppering baserad på arbetarklassen är en *taktisk* fråga som bör avgöras utifrån läget i varje enskilt land. Under olika omständigheter kan sådana grupperingar inom arbetarklassen utgöra antingen en tillgång *eller* ett hinder för skolning och mobilisering av arbetarklassen. Det kriterium som avgör huruvida revolutionära socialister ska delta i, skapa eller bygga sådana partier, är huruvida det underlättar, eller inte, byggandet av revolutionära socialistiska masspartier av leninistiskt snitt.

En distinktion utan åtskillnad

Byråns nya text försöker nu att skilja på två sorters partier, ett öppet reformistiskt, det andra vagt definierat som brett anti-kapitalistiskt – ett parti som med Byråns formulering ”redan från starten placerar sig självt i perspektivet av störtande av det kapitalistiska systemet, med en medveten revolutionär horisont, även om de inte utvecklar en fullständig revolutionär strategi och även om de inom sig kan föra samman politiska strömningar med olika historia och traditioner ...”.

Genom denna distinktion påminner Byrån oss om att ”*Var och en bör inse att det inte finns några vattentäta skott mellan de båda projekten*”. Och Fjärde internationalens historia under de senaste decennierna, precis som besluten på en rad världskongresser, befrämjar deltagande i och byggande av ”båda” sortens partier. I dag har Byrån fokus bara på *ett* av dem.

Socialist Action har aldrig gett uttryck för något motstånd mot att sektioner inom Fjärde internationalen deltar i eller bygger *något* av ”de båda” – vi har bara velat ha ett tydligt svar på frågan, ”Tjänar vår medverkan till att skynda på eller försena Fjärde internationalens revolutionärt socialistiska parti”?

Det bör noteras att Byråns parti ”med revolutionär horisont” alltför ofta blivit öppet reformistiskt. Således blev *Rifondazione Comunista*, som initierades av en ”vänsterutbrytning” ur det italienska kommunistpartiet, en del av en kapitalistisk koalitionsregering; PT i Brasilien kom till makten genom en valallians med ett borgerligt katolskt parti. Till en början och i årtal beskrev våra kamrater inom Fjärde internationalen både PT och *Rifondazione* som ”sina” partier och i såväl teori som praktik betonades att byggandet av Fjärde internationalens partier var underordnat byggandet av dessa nu misskrediterade eller upplösta reformistiska partier.

Det som står på spel i denna debatt är inte huruvida våra sektioner ska uppmuntras att gå med i eller bygga det ena eller andra partiet, anti-kapitalistiskt (hur än detta definieras) eller reformistiskt (hur än detta definieras). Vad debatten handlar om är huruvida dessa partier utgör *ett substitut för ett revolutionärt parti* – huruvida något nytt har inträffat internationellt efter ”Berlinmurens fall”, som det heter i Byråtexten, som idag i grunden förändrar vårt historiska perspektiv på att bygga vad vi slagits för och förespråkats under tre kvarts sekel – ”den socialistiska revolutionens världsparti”.

Rapporten vid förra världskongressen, *Fjärde internationalens roll och uppgifter*, inriktade sig på att Fjärde internationalen skulle bygga en ny International baserad på partier som det franska NPA. Vi är och förblir bestämda motståndare till ett sådant perspektiv. Om detta blir normgivande för alla eller huvuddelen av sektionerna inom Fjärde internationalen går vi mot en upplösning av Fjärde internationalen.

När denna klart uttalade inriktning ifrågasattes av ett betydande antal sektioner under debatten inför världskongressen kände sig Byråns rapportör, i sin sammanfattning, tvungen att modifiera denna kategoriska hållning genom att deklarerat att NPA var något som gällde för Frankrike medan andra sektioner kunde göra som de ville utifrån läget i de egna länderna. Denna kommentar innebar en betydelsefull, om än otillräcklig, reträtt som senare visat sig vara helt efemär.

Men den ordspråksmässiga katten var nu ute ur säcken och särskilt blev detta fallet när LCR i Frankrike upplöste sig självt – vilket innebar att vårt starkaste parti likviderades. Idag håller vi på att utvärdera det kloka i denna upplösning.

För att formulera frågan ännu tydligare måste vi fråga oss varför kamraterna trodde att *bildandet* av NPA motiverade en total *likvidering* av LCR och dess publikationer och partiorganisering? Det står klart att det inte handlade om något *taktiskt* beslut utan snarare om ett *strategiskt*, som baserades på den fullständigt felaktiga tanken att internationell politik omvandlats i grunden genom sammanbrottet för Sovjetunionen och andra stalinistiska stater, samtidigt som socialdemokratien omvandlades i ”social-liberal” riktning. På basis av detta blev slutsatsen i det närmaste att behovet av Fjärde internationalen och dess leninistiska sektioner kunde ifrågasättas. En Fjärde international bestående av en rad NPA utgjorde ny det nya projektet – en inriktning vars negativa följder nu snabbt breder ut sig.

Mest iögonfallande var att Fjärde internationalens mål inom dessa nya partier inte bestod i att föra fram ”Fjärde internationalens program” och vinna nya anhängare. Hade så varit fallet skulle våra kamrater ha organiserat seriösa grupperingar – oavsett om de fått heta strömningar, tendenser, plattformar, eller något annat – i detta syfte. Men för det mesta skedde inte detta och sågs än mindre som någon prioritering. I Frankrike finns *ingen* sektion av Fjärde internationalen och *ingen* Fjärde international-strömning inom NPA. Det som återstår av NPA tycks vara ett ständigt växande antal ”plattformar”, där var och en lägger fram sina egna och mot varandra stridande perspektiv och där de flesta leds av kamrater från Fjärde internationalen.

Byrån står på osäker mark när den talar om ett ”revolutionärt brott med kapitalismen”, när just de partier som bedömts stå för detta omfamnat kapitalistisk åtstramning och utförsäljning (som i Portugal) eller kapitalistisk budgetpolitik (som de Röd-Gröna i Danmark) (Se *IV*, uttalande från SAP:s nationella konferens, ”Budgeten 2013: Ett allvarligt misstag av den Röd-Gröna alliansen.”)

Nu tycks Byrån vara på väg att föreslå ytterligare en förskjutning: ”På grundval av erfarenheterna från Brasilien och Italien”, fortsätter Byrån, har vi något annat i sikte – inte breda partier utan breda anti-kapitalistiska partier ”som försöker stärka alla strömningar som avvisar logiken hos förvaltandet av det kapitalistiska systemet och som uttryckligen agerar för en socialistisk brytning, ett revolutionärt uppbrott baserat på de sociala protesterörelsernas aktivitet”.

Här kan vi notera att revolutionens ”språkbruk” tillfogats den mix dessa nya anti-kapitalistiska partier väntas utgöra, om de verkligen kommer till stånd, dvs uttalat ”socialistiska” och för ”en revolutionär brytning” med den kapitalistiska staten. Vår

bedömning är att med tanke på det klassarbete gamla och nya ”anti-kapitalistiska” partier stått för, har Byrån känt behovet av att något distansera sig från de partier man tidigare prisade.

Låt oss anta att sådana ”strömningar” skulle kunna bli verklighet och bli vad Byrån benämner ”nyttiga partier”, partier som förmår ”organisera klasskampen” istället för att vara vad Byrån beskriver som ”små propagandagrupper”, dvs sektionerna inom Fjärde internationalen. Om detta vore fallet skulle vi förvisso vara de första att helhjärtat delta. MEN ALDRIG som något *substitut* för att bygga och omvandla de små, huvudsakligen propagandagrupper som Fjärde internationalens sektioner utgör idag till revolutionärt socialistiska masspartier förmögna att organisera den revolutionära samhällsomvandlingen. Vagt definierad anti-kapitalism och socialism, inklusive vaga hänvisningar till en framtida brytning med statsmakten, utgör ingen ersättning för disciplinerade revolutionära socialistpartier beväpnade med ett program för en socialistisk revolution.

Sektionerna inom Fjärde internationalen har inte frivilligt valt att vara små propagandagrupper. Historien har försett oss med kort som vi inte kan bli av med via de magiska formler Byrån föreslår. Våra obestridliga svårigheter beror inte på inboende programmatiska brister eller leninistiska demokratiskt centralistiska normer utan på den långa, perioden kanske den längsta någonsin, av relativ kapitalistisk stabilitet. Som fallet var med Lenins parti är utsikterna, under perioder av dylik stabilitet eller nederlag och reträtter för arbetarklassen, för att omvandla ”små propagandapartier” till revolutionära masspartier små, för att inte säga obefintliga. Saken är helt annorlunda för reformistiska partier som har gemensamma intressen med det kapitalistiska systemet och ofta blir inkallade för att hjälpa till att ”förvalta” det.

Inget seriöst revolutionärt parti tycker om att av omständigheter bortom dess kontroll bli reducerat till en liten propagandagrupp utan bredare inflytande inom arbetarklassen och bland de förtryckta. Men alla revolutionärer har ställts inför detta dilemma, från Marx och Engels till Lenin och Trotskij och alla andra, överallt. Alla frågors moder är hur det ska gå till att kunna existera, kämpa, växa, vinna betydande inflytande och förbereda framtiden när förändringens krafter inom breda lager av arbetarklassen är relativt passiva.

Men vi saknar inte anvisningar. Enhetsfrontens metod har visat sig ovärderlig för betydande delar av Fjärde internationalen när det gäller att samla breda strömningar inom vänstern, och ofta inom arbetarrörelsen i vid bemärkelse, till gemensam kamp. Det är en viktig taktik när det gäller att föra klasskampen framåt och först vinna små skaror av hängivna kadrer och därefter breda grupper till det revolutionära partiet – och detta framhålls mycket riktigt i Byråns text.

I grund och botten går enhetsfrontstaktiken ut på två saker – 1) att mobilisera vår klass till kamp för dess egna intressen och därmed stärka dess självförtroende, makt och förmåga att segra och 2) att vi i denna process särskiljer oss från de strömningar som ställer sig vid sidan av denna kamp av sekteristiska eller reformistiska orsaker. I den mån andra strömningar inom den socialistiska vänstern går med oss i gemensam handling och demokratiskt planerande blir betydande skillnader mindre framträdande medan förtroende och tillåt vinner insteg och kan utgöra grunden för framtida samarbete och eventuella principiellt baserade sammanslagningar.

Vi måste understryka att det centrala syftet med enhetsfrontstaktiken är att bygga det revolutionärt socialistiska partiet. Historien har på ett tragiskt sätt och upprepade

gångar visat att avsaknaden av ett sådant parti och ett ledarskap härdat i strid utgör en garanti för betydande nederlag. Vi behöver inte gå närmare in på följderna av detta för Arabvåren, i Syrien, Libyen, Egypten och egentligen också under hela den moderna epoken. Enhetsfrontstaktiken, precis som all annan taktik, har sina begränsningar. Det är inget trollspö, särskilt inte idag när det internationella kapitalistiska systemet befinner sig i en kris av historisk omfattning och de betydelsefulla, men fortfarande begränsade striderna, fortfarande, med få undantag, väntar på några viktiga segrar. Sådana segrar, som vi är övertygade om att vi kommer att få uppleva genom den rådande krisen och kampen mot den, kommer att lägga grund för djupare enhetsfrontsaktioner som banar väg för revolutionär omvandling av staten. Behöver det upprepas att de kommer att bli högst osannolika utan ett djupt förankrat revolutionärt massparti med detta enda mål för ögonen?

Efter att ha erkänt ”problematiken” med att s k anti-kapitalistiska partier alltför ofta låter enhetsfrontsaktioner underställas valkampanjer tvingas Byrån påminna oss om att massornas direkta aktioner på gatorna förblir avgörande. Omedelbart efter detta avsnitt återkommer Byrån likväl till sitt stora ”strategiska” mål: ”Samtidigt gör de senaste tio årens erfarenheter det nödvändigt att stå fast vid den förra kongressens inriktning på att bygga breda anti-kapitalistiska partier.” Sådana ”nyttiga” partier har vanligtvis varit mer parlamentariskt/valinriktade än inriktade på massmobilisering för att få arbetarklassen att utöva sin makt på gatorna. Detta är orsaken till att Byrån finner det nödvändigt att varna kamraterna för att fastna vid valkampanjer.

På senare år har majoriteten inom Fjärde internationalens ledning rusat huvudstupa åstad för att underställa, om inte rent av ersätta, byggandet av leninistiska partier bygget av vagt definierade partier med parlamentariska illusioner – inklusive några som bryter mot våra principer om klassens självständighet. Om detta arbete drivs mycket längre kommer det med nödvändighet att leda till att vårt historiska program överges. Sorgligt nog, om vi skulle göra ett bokslut över våra erfarenheter av sådana grupperingar, inte bara under de senaste ”tio åren” som Byrån talar om, utan under årtionden dessförinnan, skulle vi tvingas dra huvudsakligen negativa slutsatser. Många av dessa grupperingar har redan upplösts eller befinner sig i snabb tillbakagång.

Om det handlade om en rent taktisk diskussion rörande en kombination av mobilisering inför val eller för enhetsfronter i syfte att föra klasskampen framåt, en taktik baserad på att bygga disciplinerade sektioner av Fjärde internationalen baserade på vårt historiska program och organiserade innanför och utanför de grupperingar vi valt att bygga upp eller ansluta oss till, skulle det inte vara några problem. Erfarenheterna och de uteblivna framgångarna för dessa projekt utgör ett varningstecken om att ovanstående principer inte tillämpats.

Davies: Ett bidrag till diskussionen om breda partier

(Ett motinlägg både till Byråns och Socialist Actions texter inför IC-mötet i mars)

Davies (Socialist Resistance, Storbritannien – 30 januari 2013-03-04)

Sedan förra världskongressen har byggandet av breda partier, i syfte att fylla utrymmet till vänster om socialdemokratin, fått ökad aktualitet – särskilt i Europa. Detta beror på allvaret i den ekonomiska krisen, den olösta frågan om hur arbetarklassen ska

representeras och behovet av politisk ledning i kampen mot åtstramningspolitiken.

Vi har bevittnat en dramatisk uppgång för klasskampen i Spanien, Portugal och givetvis i Grekland – som utgör epicentrum. Vi har sett den storartade uppgången för Syriza [Radikala vänstern] i det grekiska valet i juni då man uppnådde 27 procent och var på vippen att besegra de åtstramningsvänliga partierna och bilda en vänsterregering mot åtstramningarna. I Frankrike kom Front de Gauches kandidat Mélenchon fyra i första omgången av presidentvalet i fjol med 3 984 822 röster – 11,1 procent.

Syrizas framgång, både valresultatet och den roll man spelat i massmobiliseringar och sociala protester, har särskilt visat de enorma möjligheter som finns för ett sådant parti i rådande läge. Syriza försåg vänstern med ett politiskt utrymme. Det gav en avgörande regeringsmässig dimension åt kampen i Grekland efter 19 generalstrejker och hundratals demonstrationer. För första gången på årtionden stod möjligheten av en radikal vänsterregering på dagordningen i Europa. Detta har i sin tur väckt frågan om att bygga fler liknande partier, både för att ge politisk ledning åt kampen mot åtstramningarna och bygga en solidaritetsrörelse om en Syriza-ledd regering är vald.

Men vilken politisk karaktär har Syriza? Det är inte något revolutionärt parti, givetvis inte. Och de flesta kamraterna inom IC skulle hålla med om att det inte är något anti-kapitalistiskt parti trots ett mycket radikalt program.

Till sin heder gjorde Byrån ett uttalande före valet i juni, där man stödde Syrizas maning till enhet inom den grekiska vänstern och en regering bestående av de partier som var mot åtstramningspolitiken. Och det var sedan man manat till bildande av en vänsterregering (dvs ett trovärdigt regeringsalternativ) som stödet för Syriza växte dramatiskt.

Trots detta drar den text Byrån lagt fram vid detta IC-möte slutsatsen att den hållning som antogs av förra världskongressen (presenterad i Bygg Fjärde internationaldokumentet), där man uppmanade till bildande av anti-kapitalistiska partier baserade på franska NPA:s exempel, var och förblir korrekt. I texten heter det: "... de senaste tio årens erfarenheter gör det nödvändigt att stå fast vid förra kongressens inriktning på att bygga breda anti-kapitalistiska partier." Man följer sedan upp detta: "Vi står fast vid perspektivet av att bygga politiska partier som går utanför ramarna för våra

sektioner i de utsagnas och förtrycktas kamp, att försöka sammanföra militanta strömningar som agerar socialt och politiskt på anti-kapitalistisk terräng och försöka göra deras agerande konsekvent och politiskt effektivt.”

Byråns text citerar också texten från världskongressen – i ett gulmarkerat stycke i tillägget. Detta går längre genom att sammanblanda anti-kapitalism med revolutionärt arbete, något som i mina ögon är ytterst problematiskt. Där sägs följande:

”Revolutionära marxistiska aktivister, kärnor, strömningar och organisationer måste resa frågan om att bygga anti-kapitalistiska, politiskt revolutionära grupperingar i syfte att upprätta en ny politiskt oberoende representation för arbetarklassen ...”

Det är svårt att uppfatta detta som något annat än en beskrivning av ett revolutionärt parti, inte någon bred vänstergruppering. Samtidigt som vi fullt ut bör stödja en revolutionär omgruppering och nya initiativ får vi inte sammanblanda detta med ett brett vänsterparti vare sig med Syriza eller den röd-gröna alliansen i Danmark som förebilder.

Jag var inte överens med inriktningen på att bygga breda partier vid förra världskongressen och jag är det inte nu heller. Jag håller heller inte med Byråns slutsatser beträffande erfarenheterna av allt detta. I själva verket anser jag att bokslutet tyder på det rakt motsatta: dvs att den tunga betoningen på sådana partiers anti-kapitalistiska karaktär och den ringa uppmärksamheten som ägnas vänsterpartier av annat slag varit ett misstag och lett till oklarheter gentemot breda partier med annat politiskt innehåll.

På världskongressen lade jag fram en rad ändringsförslag från Socialist Resistance till texten om Byggandet av Fjärde internationalen, vilka gick ut på att vi borde bygga breda partier till vänster om socialdemokratin med en politisk karaktär som svarar mot det politiska läget. Detta kan innebära ett anti-kapitalistiskt parti men inte nödvändigtvis. Det kan innebära att bygga ett vänsterreformistiskt parti eller ett vänsterparti som inte har någon helt anti-kapitalistisk karaktär.

På världskongressen fanns tre synsätt:

- Det första var den ovan nämnda majoritetssynen, som inte bara manade till bildande av anti-kapitalistiska partier utan suddade ut skillnaderna mellan breda partier och Fjärde internationalen och dess sektioner, dvs det var oklart huruvida sådana partier skulle ses som modell för en ny och ”bredare” international.
- Det andra synsättet var det som Socialist Resistance stod för och som manade till bildande av partier till vänster om socialdemokratin och där deras politiska karaktär fick bestämmas av det politiska läget nationellt – anti-kapitalistiskt om det var möjligt och annars vänsterradikalt, vänsterreformistiskt eller partier baserade på fackföreningarna. Denna inriktning såg framväxten av sådana vänsterpartier som betydelsefullt, oavsett deras konkreta politiska karaktär, under förutsättning att det gavs utrymme för öppna och demokratiska organisationer som kunde vara till nytta för arbetarrörelsen och kampen mot åtstramningarna.
- Det tredje var de som (vilket återspeglas i texten från amerikanska Socialist Action) säger att de i princip inte har något emot medverkan i breda partier samtidigt som de fördömer alla praktiska exempel på detta och använder alla problem som uppstått som argument mot nytt engagemang i sådana partier.

Jag röstade emot Bygg Fjärde internationalen-texten främst på grund av den ogrundade betoningen av bildandet av anti-kapitalistiska partier. Innebörden av detta var att vänsterpartier med någon som helst annan inriktning, vänsterreformistiska, eller vänsterradikala, exempelvis, antingen var besvärliga eller av ringa betydelse. I själva

verket hade texten inget att säga om sådana partier. Inte ens Die Linke, det mest betydelsefulla parti som uppstått till vänster om socialdemokratin under perioden före Världskongressen, omnämndes i texten, antagligen på grund av att det inte passade in i schemat.

Detta tycktes ha förändrats i någon mån under Byråns diskussion om den text som nu föreligger, när det sades: ”naturligtvis är vi för att gå med i Die Linke, men det är inte den sortens parti vi vill bygga”. Men varför skulle vi inte vilja det om det skulle få den tyska arbetarrörelsens kamp att gå framåt? Det hänger inte alls ihop. Det är sant att det inte är det slags parti som vi skulle vilja se det bli, men det är en helt annan sak. Men det reser frågan om hur vi borde arbeta inom det och hur vi skulle vilja forma det.

Hela inriktningen (på att betona anti-kapitalistiska partier) var och är för ensidig. Man tar inte hänsyn till de politiska realiteterna i de flesta länderna i Europa, där bildandet av ett anti-kapitalistiskt parti inte står på dagordningen för närvarande. Breda partier växer fram som svar på en politisk situation och om inte kommer de inte att bli långlivade. Sådana partiers karaktär bestäms av läget i klasskampen, de politiska förhållandena på nationell nivå och arbetarrörelsens och vänsterns historia och form i varje land. Vi kan inte på förhand bestämma karaktären på sådana partier – även om vi (förhoppningsvis) kan utöva ett visst inflytande.

Huruvida vi (som sektioner inom Fjärde internationalen) ska ansluta oss och arbeta inom ett sådant parti bör avgöras av två huvudsakliga faktorer. Först och viktigast är om detta skulle föra arbetarnas och de förtrycktas kamp framåt. Det andra gäller den interna demokratin, som är väsentlig om det ska bli ett parti med brett inflytande inom arbetarrörelsen – ett bredare inflytande än vi kan få som direkt revolutionär strömning. Om det inte finns någon demokrati i ett sådant parti, eller någon struktur för att underlätta detta, eller om det är omöjligt att bilda en plattform eller en tendens som går att organisera sig kring är det liten mening med att gå med – vilket verkar vara fallet med Front de Gauche exempelvis. Syriza däremot är ett öppet och demokratiskt parti. Andra strömningar som ansluter sig blir representerade i ledande organ. Vid Syrizas konferens nyligen fick den radikala anti-kapitalistiska plattform som Kokkino är en del av 25 procent av rösterna. Detta innebär inte att inte Syriza kommer att göra eftergifter för högern under det tryck man utsätts för, i synnerhet om man vinner nästa val och hamnar under massivt tryck från högern, men det innebär att metoden för att hindra det från sådana reträtter inte består i att fördöma det utifrån utan ingå som en del av en organiserad vänster inom det och arbeta mot sådana reträtter.

I dagens Grekland skulle varje annan inriktning än att mana till enhet bakom Syriza, och arbeta inom Syriza för att bygga upp det på effektivast möjliga sätt, vara lika med att missa ett historiskt tillfälle – något som KKE och Antarsya gjort sig skyldiga till genom att stå utanför och motarbeta det vid valen. Syriza tillhör förtruppen i kampen mot åtstramningar i Europa och är det parti inom den radikala vänstern med störst möjligheter att hamna i regeringsställning.

Det finns ytterligare ett problem med kravet på att sådana partier måste vara anti-kapitalistiska. Det handlar om att ”anti-kapitalistisk” är ett synnerligen svårdefinierbart begrepp. Det finns många uppfattningar om vad som kan leda till åtskillig oklarhet. En del inom vänstern ser Syriza som anti-kapitalistiskt medan andra inte gör det (det är exempelvis mitt fall). Men det är inte någon lätt definition. Syrizas program (dess valmanifest till exempel) är minst lika radikalt som en del breda partiers som betraktar sig själva som klart anti-kapitalistiska – även om mångfalden är större inom

Syriza. Dess program verkar till exempel i mycket likna vänsterns inom Vänsterblocket.

Man bör ha i minnet att Syriza vägrat varje som helst koalitionsuppställning med Pasok och de åtstramningsvänliga partierna. Man fick möjlighet att försöka bilda regering sedan Ny demokrati misslyckats, men man ville då bara samtala med andra åtstramningsfientliga partier inom vänstern och kunde därmed inte bilda någon regering. Detta skiljer sig mycket från exempelvis Front de Gauche och ligger långt till vänster om det.

Det brukar hävdas att vänsterreformistiska och vänsterradikala partier tenderar att vara instabila och benägna att vika sig för tryck. Bland Syrizas motståndare spekuleras mycket om huruvida partiet kommer att braka samman under tryck och gå högerut, framför allt om man bildat regering. En del hävdar att detta redan är i görningen.

Det finns förvisso inga garantier mot detta, givetvis, och det kan finnas viss grund för denna oro. Men inget parti kan vara säkert på att klara av prövningar förrän det ställts inför dem. Att definieras som anti-kapitalistiskt är ingen garanti för att man inte kommer att böja sig för trycket, som de danska kamraterna kan intyga. Och inte ens om man definierar sig som revolutionär är det någon garanti mot detta, vilket de brasilianska kamraterna är medvetna om.

Ingen av dessa risker utgör emellertid något skäl till att hålla sig borta från sådana partier. De kan spela en betydelsefull (till och med avgörande) roll även om de till sist misslyckas – som blev fallet med Rifondazione Comunista i Italien. Rifondazione växte fram ur kommunistpartiet som ett brett, pluralistiskt parti som tog med sig det bästa i den kommunistiska traditionen, var förankrat i arbetarklassen och hade ett djupt engagemang i de nya sociala proteströrelserna – framför allt anti-globaliseringsrörelsen och rörelsen mot Irakkriget 2002-2003.

Var det alltså ett misstag att gå med i och arbeta på att bygga upp Rifondazione? Absolut inte. Vad är vår uppgift när nya krafter träder fram ur ett stalinistiskt förhållande och börjar spela en betydande roll i klasskampen? Eller när de rent av kommer från socialdemokratin? Ska vi säga att de inte är tillräckligt mycket vänster och vända ryggen åt dem? Ska vi säga att även om de är på väg vänsterut kommer vi att hålla oss utanför på grund av att de kan gå åt höger i framtiden – eller rasa ihop i en regeringskoalition? Inget av detta vore vettigt. Vi bör i stället kämpa inom dem för att maximera deras roll och försöka hålla dem kvar på vänsterkursen – vilket är exakt vad de italienska kamraterna gjorde (med goda resultat som jag ser det) i Rifondazione.

I själva verket spelade Rifondazione, och särskilt dess ungdomsrörelse (där våra kamrater hade stort inflytande), en betydande roll i massmobiliseringarna i Italien i slutet av 1990-talet och början av 2000-talet. Det var förtruppen i en allmän rörelse i Europa med Genua som höjdpunkt. Bör vi säga att detta var negativa erfarenheter på grund av att Fausto Bertinotti (som ledde Rifondazione och gjorde det känt) hamnade till höger? Nej det bör vi inte. Arvet från dessa strider fanns kvar. Då uppstår frågan hur det ska ersättas och hur landvinningarna, som existerar, ska försvaras.

Ingen av dessa erfarenheter utgör enligt min uppfattning något skäl för att hålla sig undan sådana organisationer. Om det finns utrymme för att ingripa i dem på grundval av vår egen politik och gynna kampen bör vi göra det. Det finns emellertid goda skäl till att vi ska se till att våra sektioner organiserar sig där på egen hand (antingen som strömning eller som plattform) när de är inne i och bygger sådana partier. Våra sektioner bör alltid vara organiserade inom sådana partier. Detta gör det möjligt för

oss att se till att vi maximerar vårt inflytande över ledningen för partiet och att agera kollektivt om den breda organisationen rör sig åt fel håll, rasar samman under trycket eller ger sig in i koalitioner med kapitalistiska partier.

Det senaste exemplet på hur detta ska skötas är de danska kamraternas arbete inom Röd-gröna alliansen. När de röd-gröna röstade för budgeten i parlamentet, efter att själva ha bidragit till att väcka motståndet mot den, kunde de på ett verkningsfullt sätt särskilja sig politiskt och inta en självständig hållning i frågan. Die Linke – där vi har ISL innanför och RSB utanför – utgör ett annat exempel på ett betydande vänsterparti med demokratisk struktur, där det är möjligt att delta och arbeta inom. Plattformar kan bildas för att driva vår linje inom partiet och på dess konferenser. Det är mycket svårt att föreställa sig omständigheter där det vore korrekt att stå utanför.

Det var likaledes rätt att arbeta inom PT i Brasilien i dess tidiga period. Var våra kamrater tillräckligt organiserade där? Uppenbarligen inte, och det stod oss dyrt, men de har nu gjort en mycket bra och kritisk värdering av den perioden, som det går att dra lärdomar av.

Om Socialist Actions text

Som antytts tidigare stöder jag inte Socialist Actions text. Den tar ingen hänsyn till det nuvarande politiska läget, särskilt i Europa, och omnämner inte ens Syriza. Texten har fel, som jag ser det, när det gäller de kriterier den ställer upp för att ansluta sig till breda partier. Den gör gällande att vi bara kan göra det om det gynnar byggandet av ett revolutionärt massparti (varken mer eller mindre). Så här lägger man fram det hela: ”Det viktigaste kriteriet för huruvida revolutionära socialister bör delta i, bilda eller bygga upp sådana partier är om det gynnar byggandet av det revolutionärt socialistiska partiet av leninistiskt snitt.”

Detta är helt fel enligt min uppfattning. Det viktigaste kriteriet är om anslutning till en sådan organisation, och vårt engagemang där, är om det kan gynna arbetarklassens och de förtrycktas kamp. Om det kan ta sig an krisen för arbetarklassens representation. Om detta är möjligt, och vi är involverade, kommer vi också att kunna bygga våra egna krafter, men det är inte det första att beakta.

I texten hävdas att man är för byggande av breda partier, ändå omtalas dessa nästan genomgående i negativa termer och sådana partier ställs mot revolutionära organisationer. ”Vagt definierad anti-kapitalism och socialism, inklusive vaga hänvisningar till en framtida brytning med statsmakten är inget substitut för disciplinerade revolutionära socialistpartier beväpnade med ett program för socialistisk revolution.”

Givetvis utgör de inget substitut för ett program för socialistisk revolution, men om de kan spela en roll för att gynna arbetarklassens kamp kan de ge oss ett bättre läge för att argumentera för och gynna ett sådant program.

Texten varnar oss för parlamentariska illusioner. Det heter exempelvis: ”Dessa ’nyttiga’ partier har oftare varit parlamentariskt/valinriktade än partier inriktade på massmobiliseringar för att få arbetarklassen att utöva sin makt på gatorna ...”

Givetvis finns alltid en risk för att valfrågor tar över hand, men vad är det texten egentligen syftar på. Hade Syriza parlamentariska illusioner under de senaste årens valkampanjer? Absolut inte. Syrizas agerande under valkampanjerna utgjorde en avgörande del för den masskamp som pågick i Grekland vid denna tid. Det gav kampen en politisk dimension och en regeringsinriktad vision vid en tidpunkt då mängden av generalstrejker och tusentals demonstrationer och ockupationer av

arbetsplatser och regeringsbyggnader hade hamnat i något av en återvändsgränd.

Översatt från *International Viewpoint Online*

François Sabado: "Följden av en lång och utbredd kris blir ofta att världskartan klarnar"

Citatet från Fernand Braudel

23 december 2011

(François Sabado är medlem av Fjärde internationalens exekutivbyrå och medlem av NPA. Han satt länge i ledningen för LCR)

Vi har hamnat i en situation där vi drabbats av en viss avtappning av programmatisk, politisk och strategisk substans; allt som är grundläggande för att utveckla den politiska skolningen och som nu medför komplikationer för revolutionärer genom den historiska processens acceleration ... Frågorna är fler än svaren.

1. Krisen har redan pågått i drygt fyra år och kommer att fortsätta. Den är allmän och global. Den är ekonomisk, finansiell, social och ekologisk men det specifika består i att den sammanfaller med omfattande förändringar av världen.

2. Vår första uppgift är att ta mått på denna förändring. Det handlar inte om någon konjunkturell förändring eller omgruppering, där allt kommer att återgå till det gamla efter krisen. Som jämförelsemått kan vi ta andra tillfällen när världsekonomis tyngdpunkt förflyttades som 1760-1780 från Nederländerna till England och under mellankrigsperioden från England till USA. Skillnaden är bara att det nu inte handlar om förändringar mellan kontinenter utan att hela världen förändras i ekonomisk, samhällelig, politisk och kulturell mening ... Det är en förändring som handlar om att Väst – Europa och USA, som dominerat världen sedan Amerika upptäcktes, håller på att förlora sin hegemoni till nya makter eller gamla makter som börjar upptäcka sin styrka efter fyra eller fem århundraden.

3. I denna nya internationella situation börjar Europa tappa mark och USA är på väg att förlora sin ekonomiska hegemoni, men ännu inte den politiskt-militära. Mycket hänger på hur krisen utvecklas i USA. Men G7-ländernas andel av världens BNP som i början av 1980-talet låg på 56 procent ligger idag på bara runt 40 procent (siffror från 2010). De senaste 10-15 åren har tillväxten i Kina och Indien legat på 8-12 procent mot 1-2 procent i Europa och 2-3 procent i USA.

4. Detta kommer sannolikt att fortsätta genom att krisen fördjupas i USA och Europa. I USA kan skuldsättning inte längre kompensera för sjunkande löner. Underkonsumtion och överproduktion driver på varandra. Tendenserna till överproduktion i en rad sektorer är tydliga, och då inte bara i fastighetsbranschen, utan inom hela tillverkningssektorn. Arbetslösheten håller sig på samma nivå eller ökar. Obamas kapitalsättningsprogram har inte fått igång maskineriet igen. Trots uttalanden här och där har det inte skett någon keynesiansk vändning. Och detta beror på att arbetarrörelsen inte är tillräckligt stark för att tvinga kapitalisterna till samhällskompromisser. Men framför allt bör vi hålla i minnet att det som fick igång USA och Europa igen efter krisen 1929-1935 var kriget och inte Keynes' recept ... Trots allt tal om att höja kapitalismens moraliska nivå fortsätter finanskapitalismen att dominera när kapitalisterna försöker svara på fallet i industriprofiterna. USA:s ekonomi håller idag emot tack vare dollarns styrka, tack vare att Federal Reserve fortsätter att injicera likvida medel och tack vare att USA-dollarerna fortfarande är referensen när det gäller att köpa statsobli-

gationer eller placeringsfonder i Kina, Japan eller Gulfstaterna. Sist men inte minst behåller USA sin politiskt-militära hegemoni, men befinner sig på tillbakagång jämfört med början av 2000-talet – misslyckande i Irak och Afghanistan, minskade möjligheter att ingripa under revolutionerna i Arabvärlden. Målet nu är att bli en fredsbevarande faktor!!!

5. Men det är i Europa som krisen kan komma att leda till sammanbrott. I botten finns Europas svaghet på världsmarknaden. Tyskland förblir ett av de stora exportländerna – 47 procent av BNP mot 17 procent i Japan och 15 procent i Kina, men har också drabbats av sammandragningen på världsmarknaden. Som svar på den internationella konkurrensen försöker de härskande klasserna i Europa att likvidera det som återstår av ”den europeiska sociala modellen”. Det finns fortfarande för mycket sociala vänsterinslag. Detta måste monteras ned, det är förklaringen till spekulationsoffensiven på europeiska marknader. ”Marknaden”, men det handlar om materiella realiteter som bankirer, förvaltare av pensionsfonder, direktörer för multinationella företag, kräver en ökning av mervärdet genom sänkta löner, likvidering av socialförsäkringar och ökad arbetstid. Brutaliteten i åtstramningspolitiken beror på behovet av att anpassa arbetskraften till världsmarknaden med utgångspunkt i de sociala förhållandena i de nya ekonomiska makter som träder fram, vilket innebär en sänkning av köpkraften på 10-15 procent de närmaste åren. Men dessutom, och det är detta som gör krisen akut, explosiv och kan leda till kollaps, är det slags uppbyggnad Europa upplevt med ekonomiska skillnader eller skilda förlopp inom olika poler i Europa: Tyskland och den tyska kretsen Nederländerna, Österrike och Nordeuropa och den sydeuropeiska periferin, PIGS-länderna med Irland och sedan Frankrike i mitten. De fransk-tyska relationerna är ett uttryck för det ekonomiska, politiska och institutionella läget i Europa, men utan någon stat, ledning, utvecklingsplan eller förmåga att stå emot krisen. Det rådande läget visar än en gång den europeiska borgarklassens oförmåga att ena Europa. En omgruppering är möjlig och man talar redan om den gamla idé Balladur [Edouard Balladur, fransk premiärminister under 1990-talet] lanserade om ett Europa bestående av koncentriska cirklar: Tyskland och de rikaste länderna; Sydeuropa och en del länder i Öst- och sydosteuropa. Problemet handlar om Frankrike och Italien, för om Italien försvinner gör Europa det också. Man vill binda upp dem till Tyskland, vilket kräver ytterst brutala åtstramningsplaner, men detta förebådar att krisen fördjupas med en tillväxt på runt en procent. Detta kommer att bestå men med risk för sociala explosioner och förrevolutionära situationer som i Grekland. Detta förstärks på politisk nivå eftersom EU:s antidemokratiska karaktär kombineras med framväxt av auktoritära tendenser som är organiskt kopplade till finansmarknadernas agerande. De regeringschefer EU påtvingat Italien och Grekland är en antydning om detta och högerens och yttersta högerens frammarsch är ett uttryck för denna marsch mot auktoritära lösningar. Det går inte längre att utesluta allianser mellan partier inom den parlamentariska högern och yttersta högern. Mer än någonsin handlar inte marknaden om demokrati, tvärtom.

Här är jag redan inne på frågan om vilken politik som ska föras gentemot EU. Det är nödvändigt med en hållning som går ut på brytning med EU, vägran att följa avtal, och inte någon reform av EU. Frågan är vad vi har att sätta emot krisen i Europa: minskad globalisering, protektionism på nationell eller europeisk nivå, utträde ur eller brytning med EU och en grundläggande process av ny internationalistisk samhällspolitik som är demokratisk och tjänar arbetarna: vi måste åter ha inriktning på ett Europas förenta socialistiska stater ...

Men denna allmänna positionering löser inte problemet för exempelvis Grekland:

explosionerna i Grekland och brutaliteten i EU:s attacker har lett till att en del ser detta land i periferin som en ny koloni och bristen på europeisk solidaritet med grekerna i förening med den grekiska vänsterns historiskt nationalistiska tradition har fått den grekiska vänstern, Syriza och Antarsya, att kräva att landet ska lämna euron som en del av ett anti-kapitalistiskt program.

6. Kan Kina rädda denna sammanflätade världsekonomi? Går Kina och världsekonomin i otakt?

Förutsägelseerna för utvecklingen av Kinas BNP går ut på att man mellan 2020 och 2030 kommer att gå förbi USA. Det är avsevärt. Kina är redan världsetta inom industritillverkning, strax före USA: 19,8 procent för Kina och 19,4 procent för USA. Beträffande BNP per capita måste man skilja mellan olika zoner i Kina. Kustregionerna, som redan befinner sig på samma nivå som Brasilien vad gäller BNP per capita vilket innebär mellan 5 000 dollar och 10 000 dollar där Beijing och Shanghai ligger på 10 000 dollar. Totalt rör det sig om 600 miljoner människor ... Landets centrala delar ligger på under 5 000 dollar i BNP per capita. Men Kina är en imperiell makt i vardande, militärt, vad gäller kapitalexport, vad gäller ojämlikt utbyte med länderna i Afrika och Latinamerika, man bör särskilt notera köpen av miljontals hektar med odlingsbar mark. Men Kina styrka räcker inte för att få fart på världsekonomin, eller USA:s ekonomi, genom massproduktion och konsumtion kring den ena eller andra tillverkningssektorn. Kinas ekonomi är fortfarande mycket obalanserad där konsumtionsnivån som del av BNP är mycket låg, 35 procent av BNP mot 70 procent i USA, 60 procent i Indien och genomsnittet internationellt 60 procent; och en investeringsnivå på 45 procent medan USA ligger på 15 procent och det internationella genomsnittet på 22 procent.

Kina är därför mycket beroende av världsmarknaden och sin export. Prioriteringen går ut på att bygga upp den inhemska marknaden, vilket kräver högre löner och ett minimum av social trygghet ... Vi kan därför börja att få vara med om en process av lönestrider och kamp för bättre levnadsförhållanden i Kina.

Vad gäller frågan om att ekonomierna är på väg att kopplas från varandra måste vi också vara försiktiga på grund av det stora ömsesidiga beroendet i globaliseringseran, men krisen kan leda till att tillväxttakten minskar mellan en och tre procent fast detta förändrar inte den underliggande utvecklingstendensen.

Slutligen två anmärkningar:

- Kinas ekonomi kan ännu inte ersätta Europa och USA. Den har alltför stora obalanser.
- Men tillväxten där kommer fortfarande att ligga på runt 10 procent om året, vilket ökar skillnaderna till andra kontinenter.

7. Under krisen ritas världskartan om, konkurrensen rasar. Det går inte att förklara krisen i Europa utan att ta hänsyn till dessa stora internationella förändringar. Kapitalisterna vill knyta den europeiska arbetsmarknaden till den internationella. Nya internationella relationer håller på att uppstå. Vi har talat om relationerna mellan Kina och USA, men Latinamerika kännetecknas idag av Brasiliens styrka och i andra hand Argentinas. Begreppet subimperialism är åter användbart beträffande Brasiliens växande styrka. Landet utgör idag navet i Latinamerikas ekonomi med stora internationella företag som Petrobras och Gerdau samt projekten inom vattenkraft och landets finansiella styrka ... I de överlappande men konfliktfyllda relationerna med

USA har Brasilien karvat åt sig en del framgångar. När det gäller relationerna mellan de tre olika inriktningarna i Latinamerika; den reaktionära högern i Colombia och Mexiko, den nationalistiskt anti-imperialistiska vägen i Venezuela, Ecuador och Bolivia samt det andra Amerika som Lula och Kirchner står för, dominerar de senare klart. Det gick inte att säga för sju-åtta år sedan.

8. Hur ser det ut för arbetarrörelsen, för vänstern, i detta läge? Hittills, efter drygt fyra års kris, har det inte kommit något svar som kan jämföras med kapitalisternas attacker.

Krisen har lett till reaktioner, motstånd, kamp, strejker och rent av förrevolutionära situationer som i Grekland. Nya rörelser har uppstått som *Los Indignados*, men det råder en allvarlig obalans mellan det explosiva läget och dessa rörelsers politiska och organiserade uttrycksformer: fackföreningar, reformistiska partier, den radikala vänstern, den revolutionära vänstern eller vänsterströmningar inom organisationerna har inte stärkts. Det har heller inte vuxit fram några nya organisationer. Det förekommer nya organisationsformer men än så länge är det alltför instabila. Alltsedan kapitalistiska kriser började uppstå har det aldrig samtidigt förekommit en så omfattande kris för det kapitalistiska systemet och en så svag arbetarrörelse, förutom under perioder då arbetarrörelsen fysiskt likviderats av fascism eller militärdiktaturer.

Flera faktorer spelar in för läget inom arbetarrörelsen:

- a) De marknadsliberala motreformerna, sedan 1970-talet, har i världsskala lett till omstrukturering av löntagarna, till individualisering, prekarisering, förlust av kollektiva rättigheter, försvagning av fackföreningsrörelsen. Industrinedläggningar har eliminerat dussintals bastioner med stark arbetarkoncentration. För att inte tala om den så kallade "informella" ekonomin. Arbetarklass och tjänstemän utgör drygt 60 procent av den aktiva befolkningen men den sociala strukturen ser inte ut som förr. I Kina och andra länder i Asien har industrialiseringen lett till en expansion av proletariatet utan motstycke, men vi står bara i början av uppkomsten av en självständig arbetarrörelse och inte heller där finns för närvarande någon synkronisering av fackföreningar, föreningsliv eller politiska partier i Europa, USA och Asien. Det har förekommit bakslag i Väst och bara en blygsam start i Öst.
- b) Balansräkningen över förra seklet, framför allt stalinismens roll under det korta 1900-talet då miljoner människor satte likhetstecken mellan stalinism och kommunism, väger tungt. Och det var ett århundrade som slutade med nyliberal kapitalistisk globalisering. Detta spelar stor roll för de problem som finns med att skapa ett revolutionärt socialistiskt medvetande.
- c) Sedan har vi utvecklingen inom de socialdemokratiska partierna och organisationerna, som undergår en socialliberal mutation. De upprätthåller historiska band med socialdemokratin. De utgör krafter för växling vid makten och måste därför särskiljas från högern, även där med nationella särdrag, men de är helt inne på att förvalta krisen. Det finns inga skillnader mellan Hollande, Papandreou, Zapatero, Socrates och ledarna för högern i Europa. Detta är partier som mer och mer förlorar sin arbetarkaraktär och blir mer och mer förborgerligade. Processen är densamma inom det demokratiska partiet i USA. De post-stalinistiska partierna för sin del har reducerats till att antingen följa de socialdemokratiska partierna eller göra motstånd med en politik som kallas "anti-liberal", men som består av att förvalta kapitalismens ekonomi och institutioner. Men när socialistpartierna går så långt

till höger skapar de utrymme för dessa grupperingar, som kan spela en roll så länge som de inte tvingas sätta sig i regeringsställning: se bara på resultaten för Förenade vänstern i Spanien och i morgon resultaten för KKE och Syriza i Grekland eller det portugisiska kommunistpartiet eller Front de Gauche i Frankrike.

- d) Kombinationen av arbetarrörelsens försvagning under mer än tre decennier av nyliberala attacker och den politik ledningen för vänstern fört ger bourgeoisin internationellt utrymme för att ”förvalta krisen” genom att stärka finansmarknadernas ställningar och fördjupa attackerna på de folkliga klasserna och till och med, i BRIC-länderna, förbättra den materiella situationen för miljontals människor. Vi kan exempelvis inte förstå Brasiliens utveckling utan att ta hänsyn till hur PT under Lula genomgått en kvalitativ förändring och förvandlats till ett socialliberalt parti. Och omvänt kan PT:s maktutövning i Brasilien inte förklaras utan att ta hänsyn till landets ökade styrka ... För kapitalet finns alltid en utväg ur krisen om det inte finns några arbetarklasslösningar. Problemet är bara att de samhällliga, ekologiska och mänskliga kostnaderna blir mer och mer förfärande.
- e) Det är också inom ramen för detta som jag skulle vilja återkomma till de revolutionära processerna i Arabvärlden. Först av allt är det revolutioner i den meningen att ”massorna vällt fram på den sociala och politiska scenen”, demokratiska och sociala revolutioner. Men även där finns en obalans mellan den revolutionära processen och dess ”demokratiska och sociala” uttrycksformer. En framstöt från massorna förekommer, och den kommer att fortsätta, men det finns också en kombination av den förstörelse som åstadkommits av decennier av diktatur, nederlagen för arabnationalism och nationalistiska och socialistiska vänsterkrafter, effekterna av nyliberala reformer och de islamistiska rörelsernas växande styrka. Allt detta har, på nuvarande stadium, lett till valsegrar för islamisterna, med välvilligt stöd av imperialisterna och aktivt ingripande från Gulfstater som Qatar. De islamistiska rörelserna undergår också en process av differentiering mellan anhängare till AKP-modellen i Turkiet och salafister; det finns ett helt spektrum av reaktionära strömningar. Men den demokratiska framstöten finns där. Den kommer att fortsätta att vara verksam i arabvärlden. Den ger upphov till nya oberoende fackföreningar, som i Egypten, och till att vänsterkrafterna stärks. Men detta väger betydligt mindre i vågskålen än de islamistiska rörelserna.
- f) Men är inte denna ”obalans” och brist på ”synkronisering” av det sociala motståndet och vänsterkrafternas svaghet en integrerad del av den nya period vi befinner oss i? Om vi ställer frågorna i termer av större förändringar i världen under en ny historisk period, efter flera århundraden då Europa och USA dominerat, om det finns ny plats för nationalstater under globaliseringen, om den parlamentariska demokratin upplever en strukturell kris, om fackföreningarna tenderar att integreras i systemet – redan 1940 pekade Trotskij på denna tendens – om det pågår en utveckling mot auktoritära regimer ... får då inte allt detta följer för arbetarrörelsen, för situationen för dess partier? Står vi inte inför slutet på en historisk cykel för den europeiska arbetarrörelsen sådan den uppfattats sedan slutet av 1800-talet och under 1900-talet? Håller inte globaliseringen och krisen för nationalstaterna på att underminera basen för partier och fackföreningar i den form de haft i decennier? Vi lever fortfarande, och mer än någonsin, under kapitalets tidsålder, en tid som leder till klasskamp, med motstånd, organisering, men det mest sannolika är att vad som kommer att träda fram är nya organisationer som, givetvis, kommer att ha band med det förflutna men kommer att vara i

grunden nya och framför allt skapas av nya generationer.

- g) Och revolutionärer, i synnerhet trotskister, har ett historiskt ansvar. Vi har upprättat hållit en motståndslinje, en enhetsfront mot kris och åtstramningar, som går tillbaka på det revolutionära programmet. Men vi slits mellan att återgå till den traditionella revolutionära vänstern, 1960-talets revolutionära vänster, hålla oss till rörelser med ursprung i 1930-talet och trycket från vänsterreformistiska organisationer och strömningar. Vi har redan klarat av diskussionen om vikten av att göra oss fria från en situation där vi såg oss själva som ”stalinismens vänsteropposition”. Stalinismen kollapsade, men vi får vara försiktiga, det finns fortfarande post-stalinistiska partier, även om de försvagats avsevärt. Men vi har inte lyckats komma ifrån uppfattningar präglade av tiden som vänsteropposition. Vi har svårigheter att fullt ut ta till oss betydelsen av den omfattande omstruktureringen av arbetarklassen och de sociala proteströrelserna. Vi har svårigheter att omdefiniera en politik som både är självständig och gör det möjligt för oss att agera politiskt. Vi har svårigheter att formulera ett självständigt långsiktigt projekt. Det innebär också att vi måste utforma ett program för det tjugoförsta århundradet: Fjärde internationalen har inlett arbetet med ett nytt eko-socialistiskt program. Vi står i början av den processen, men vi kan se återverkningarna av en sådan inriktning i att exempelvis kärnkraften överges. Vilka blir följderna av att omformulera ett övergångsprogram? Av att återuppta diskussionerna om demokratifrågan, om förhållandet mellan direkt demokrati och representativ demokrati, om demokrati på företag och i bostadsområden och om de strategiska axlarna för att arbetarklassen ska kunna erövra makten; kort sagt de breda dragen i ett frigörelseprojekt där arbetarnas självorganisering står i centrum? Den programmatiska helgjutet vi hade under det gångna århundradet, eller som vi kanske trodde oss ha då, och som utgjorde trotskisternas styrka, varje strömning på sitt eget vis, kan inte besvara det tjugoförsta århundradets utmaningar. Vi har hamnat i en situation, där vi drabbats av en viss avtappning av programmatisk, politisk och strategisk substans, allt som är grundläggande för att utveckla den politiska skolningen och som nu medför komplikationer för revolutionärer genom den historiska processens acceleration ... Frågorna är fler än svaren.

Jeff Mackler: Program och Parti – Vägen framåt för Fjärde Internationalen

Kamrater, jag har lagt som bilaga och som en särskild text det utkast till mot-resolution som Socialist Action gjort inför det kommande IC-mötet. Vår resolution har rubriken: Program och Parti: Vägen framåt för Fjärde internationalen. Jag har skickat texten till Byrån med begäran om att den skickas som e-post till alla medlemmar av IC och trycks upp för de inom IC, som inte fått någon kopia. Socialist Action har också begärt tid för att presentera den under två punkter på dagordningen, Det internationella läget och diskussionen om NPA och andra ”nya vänsterpartier”.

Vi skulle uppskatta era kommentarer och föreslår att vi tar upp denna text för diskussion när vi träffas på fredag klockan 14 i Amsterdam.

Kamratligen

Jeff Mackler, Nationell sekreterare, Socialist Action/USA

Program och Parti - Vägen framåt för Fjärde internationalen

Utkast till motresolution framlagt Politiska Kommittén i Socialist Action/USA den 19 februari 2012 inför Internationella Kommitténs möte i februari 2012

Under förberedelserna för mötet i februari 2012 med Fjärde internationalens Internationella Kommitté har kamraterna från Byrån fått hundratals sidor med artiklar och dokument som representerar åsikterna hos ledande kamrater i flera länder. Flera har publicerats på *International Viewpoints* website. Andra handlar om, kanske för första gången, bokslut över erfarenheterna från ”omgrupperings/breda vänsterpartier” och/eller NPA-liknande partier. Vi har fått en text av kamrat Gilbert Achcar där han sammanfattar sin uppfattning om Arabrevolutionerna och en annan av den argentinske kamraten Katz, där han ger sin syn på kapitalismens internationella kris.

Till dags dato, den 18 februari, och trots alla löften har vi inte erhållit en enda text från Fjärde internationalens Byrå avsedd att underställas en omröstning inom IC. Vi måste därför hålla det för sannolikt att de allmänna åsikterna, den allmänna linjen i de viktigaste artiklarna som presenterats utgör Byråns ståndpunkt. Det verkar därför rimligt, att de kamrater som är oeniga med det grundläggande i den allmänna linjen i detta förberedelsematerial har full rätt att klart ge uttryck för sina åsikter och att IC tar detta i övervägande. Denna text syftar till att fullgöra denna uppgift.

Kamrat François Sabados artikel om det internationella läget, sådan den publicerats i *International Viewpoint*, börjar och slutar med följande provokativa uttalande: ”Vi har hamnat i en situation där vi drabbats av en viss förlust av programmatisk, politisk och strategisk substans; allt som är grundläggande för att utveckla den politiska skolningen och som nu medför komplikationer för revolutionärer genom den historiska processens acceleration ... Frågorna är fler än svaren.”

Den artikeln innehåller förvisso fler frågor än svar, men i rättvisans namn bör det också sägas att många av de svar vår världsrörelse tidigare antagit eller godtagit som ”grundläggande” avförts eller ifrågasätts nu. Vi behöver bara titta på de olika bokslut som gjorts av olika ledande kamrater i olika europeiska grupperingar inför detta IC-möte. Innan vi går vidare vill vi starkt rekommendera kamraterna att läsa vår irländske kamrat John McAnultys recension av Daniel Bensaïds m fl bok *New Parties on the Left: Experiences from Europe*. McAnultus bedömning av NPA-liknande grupperingar överensstämmer med vår. Den finns tillgänglig på Irish Socialist Democracy's website.

Erfarenheterna av NPA-liknande partier och närbesläktade grupperingar

Vi börjar vår genomgång på följande sätt:

Italien: Katastrof! Byggandet av ett revolutionärt parti baserat på vårt historiska program underordnades det i huvudsak parlamentariskt inriktade Rifondazione Comunista. Rifondazione var ”vårt parti”; vi drömde inte om att förändra dess grundläggande struktur eller program, inte ens dess i huvudsak stalinistiska inriktning. Vi, dvs de italienska kamraterna inom Fjärde internationalen såg dess kurs som revolutionär.

Rifondazione deltog i en kapitalistisk koalitionsregering. Rifondazione och vår kamrat i det italienska parlamentet röstade för en borgerlig regerings budget som inkluderade krigskrediter för att finansiera Italiens medverkan i det imperialistiska kriget i Afghanistan. Det hela har återgetts, om än inte på ett helt adekvat sätt, av vår

italienske kamrat Salvatore Cannavo i det bokslut han gjort under rubriken Italien: en misslyckad ombildning, där huvudlinjen är att vi medvetet medverkade till en katastrof vad beträffar det grundläggande i revolutionär politik (Jfr *New Parties of the Left: Experiences from Europe* av Daniel Bensaïd m fl). Detaljerna i dokumentet är exemplariskt och värdefullt, oavsett hur mycket vi än är oeniga med det ena eller andra eller hur överspelat det är, när det gäller att visa det pris vi fått betala för att avlägsna oss från våra marxistiska grundregler.

Brasilien: Katastrof! Kamrat Machado gör en detaljerad genomgång av hur man medvetet eftersatte byggandet av ett revolutionärt parti till förmån för ett reformistiskt arbetarparti, PT, som nu är det regerande partiet I KOALITION med ett öppet borgerligt parti. En av våra kamrater från DS röstade för Lulas åtstramningar i det brasilianska parlamentet. En annan lade ned sin röst. Kamrater från DS ingick i Lulas borgerliga regering, satte sig på ledande poster i mer än ett ministerium och under denna process förlorade vi mer eller mindre hela Fjärde internationalens sektion. Urartningen gick så lång att den stora majoriteten började tro att PT var vårt parti, att PT:s tidning var vår tidning. Följden blev att byggandet av vårt parti och vår press i stort sett eftersattes till förmån för det alltmer högerinriktade PT, för att inte tala om att våra kamrater började tro att innehav av ledande mandat i olika städer och delstater på PT:s valsedlar, eller som kandidater för PT, för att inte tala om att sätta sig på ledande poster/ta över jordbruksministeriet sida vid sida med borgerliga ministrar, innebar en ökning av den revolutionära rörelsens inflytande. Åter är bokslutet, om än delvis snedvridet, välkommet men sedan länge och tragiskt överspelat. Tusentals kamrater fick fel skolning och gick förlorade!

Danmark: Även här medverkar vi i den reformistiska Röd-Gröna Alliansen, ett parti som helt bannlyser tendenser och/eller några som helst organiserade strömningar på programmatisk grund och som i stället baseras på vad kamraterna betecknar som strömningar runt ”profilerade personer” och överenskommelser om hur parlamentsplatser ska fördelas. Kamrat Michael Voss säger detta helt ärligt när han skriver: ”Det har aldrig utvecklats någon tradition med öppna tendenser kring frågor där meningarna är delade bland medlemmar och ledning. I stället bildas informella kottier och grupperingar utifrån enskilda ledare och/eller tidigare gemensam aktivitet inom ungdoms- och studentrörelser. På samma gång riktar betydande ledare in sig på att få till stånd kompromisser mellan olika ståndpunkter inom ledningen. Snarare än att låta meningsskiljaktigheterna diskuteras öppet bland medlemmarna.”

Senare i sitt bidrag skriver kamrat Voss: ”... partiets arbete har kännetecknats av en allmänt låg aktivitetsnivå inom partiet, låg nivå på den politiska skolningen, brist på djupare förståelse av, och även ren fientlighet mot, partiets roll när det gäller att organisera och utveckla de sociala proteströrelserna.”

I ett bidrag av en annan dansk kamrat, Thomas Eisler, får vi veta att ”RGA ger villkorslöst stöd till den nya regeringen [den nya kapitalistiska koalitionsregeringen i Danmark]. Eisler fortsätter: ”RGA stöder bildandet av regeringen men ger inga löften om stöd till olika regeringsförslag.” Eisler framhåller också att i Danmark faller regeringarna om inte budgeten får majoritet. Budgeten inkluderar krigskrediter i likhet med alla kapitalistiska budgetar.

Den allmänna bilden av de danska kamraternas bokslut är att den Röd-Gröna alliansen är en valallians som placerar klasskampen på gatorna efter parlamentariskt manövrerande inom ramen för en kapitalistisk koalitionsregering och snygga formuleringar om villkoren för att den Röd-Gröna alliansen ska rösta för den kapitalistiska koalitions-

regeringens budget.

Portugal: Åter en i huvudsak parlamentariskt inriktad allians mellan vårt parti och en räkka reformistiska partier.

Frankrike: Vi har ännu inte sett något bokslut över de erfarenheterna. Men vi kan dra en kritisk slutsats. Det finns inget organiserat Fjärde internationalen-parti i Frankrike idag. Det i sig innebär en omfattande förlust. Det NPA som en gång hade 10 000 medlemmar, om vi inte misstar oss, har reducerats till cirka 3 000, kanske färre än LCR hade innan det upplöstes. Detta i sig, förutsatt att våra siffror är korrekta, verkar strida helt mot de nya möjligheter skärpningen av klasskampen ger.

NPA framstår som en förening där olika tendenser bekrigar varandra. Medan dessa mer eller mindre tycks likna de tendenser som fanns inom LCR opererar de nu inom NPA som mer eller mindre självständiga grupper än som disciplinerade delar av det LCR där de började.

LCR-kamraternas ursprungliga tes, att NPA skulle fylla det tomrum som lämnats av ett kommunistparti och ett socialistparti på väg att urarta och falla sönder och att detta ”faktum” skulle/kunde leda till att NPA blev Frankrikes största oppositionsparti, har gått på grund. Bortsett från det relativt politiskt inkonsekventa hos NPA så har partiets röstandel vid olika val sjunkit från 4 till 3 och slutligen till cirka 2 procent. LCR:s f d presidentkandidat Olivier Besancenot klarade inte av att nomineras till presidentkandidat för NPA och blev sorgligt nog tvungen att ge vika för den något tveksamma, om inte fraktionsmässiga, uppfattning som slungades mot denne unge och talangfulle kamrat att nytt blod/nya kandidater alltid var nödvändiga i nya och dynamiska partier.

Än en gång, avsaknaden av ett bokslut över NPA är olycklig, i synnerhet på ett IC-möte där denna fråga kommer att vara ett centralt inslag på dagordningen.

Det stora värdet av bokslut

Det är ingen överdrift att påstå att huvuddelen av dessa valinriktade ”omgrupperingar/sammanslagningar/nya breda partier” och besläktade formationer lett till samma katastrofer som i Spanien, där vi på 1980-talet förlorade majoriteten av LCR i den spanska staten genom en sammanslagning med stalinistliknande krafter och som inte var baserad på någon klar programmatisk grundval.

Vi har noterat framsteg vid detta IC-möte, eftersom åtminstone några bokslut lagts fram och kamrater har varit uppriktiga och öppenhjärtiga i sina värderingar.

Ett dokument som sannolikt kommer att läggas fram vid IC-mötet med rubriken *Ett klassmässigt svar på kapitalismens kris: Ett övergångsprogram för handling i Europa* har den stora förtjänsten att granska några fundamentala delar av program och praktik och som vi uppskattar fullt ur. Där hävdas i grova drag:

- a) Att alla sammanslagningar av revolutionära krafter måste baseras på ett klart och principiellt program.
- b) Att de krafter som ingår i sammanslagningen måste ha rätt att organisera sig för sina idéer inom varje sådan gruppering.
- c) Att det centrala motivet för alla sådana sammanslagningar måste vara att det existerar krafter som önskar arbeta för att initiera enhetsfrontsmobilisering av arbetarklassen och deras allierade tillförsvaret av sina egna intressen och att valkampanjer måste underordnas massagerande på enhetsfrontsbasis.

- d) Att Övergångsprogrammet metod, mobilisering och skolning av arbetarklassen för att utmana kapitalets makt och kamp för de arbetande massornas regering, förblir avgörande för byggandet av det revolutionära socialistiska partiet.

Vi har vid flera tillfällen sagt att sammanslagningar eller enande av revolutionära krafter är en av de viktiga delarna av byggandet av det revolutionära partiet. Om detta baseras på ovannämnda principer och när de erforderliga aktörerna trätt fram på scenen och är redo att mobilisera klassen mot kapitalets attacker, kan stora framgångar uppnås. Vi står inte främmande för principgrundade sammanslagningar. Men när de baseras på disparata krafter utan klar politisk överensstämmelse – krafter som är mer angelägna om parlamentariska ”framgångar” än klasskampens utmaningar på gatorna – och när vårt historiska program underordnas vaga formler, är enbart omfattande bakslag att vänta. Boksluten inför detta IC-möte erbjuder inte mycket mer än exempel på det senare.

Kamrat Achcars syn på de bolsjevikiska erfarenheterna

Så här ser kamrat Achcars syn på uppgifterna framöver ut. I sin bok *Arab Revolution: One year on*, som distribuerats som bakgrundsmaterial inför detta möte, skriver han:

”Mer grundläggande tror jag att vi under några år stått inför en historisk omvandling av vänsterns politiska former, formerna för en arbetarregering, formerna för klasskamp. För mig verkar det som om denna omvandling är mycket ojämnt uppfattad i det som återstår av vänstern. Det finns fortfarande alltför många som fortsätter att resonera inom ramarna för det synsätt som ärvt från 1900-talet. *Och då är ändå erfarenheterna från 1900-talets vänster, som tragiskt ledde till bankrutt, i dag fullständigt överspelade.* Det är nödvändigt att förnya klasskampsbegreppen, som är långt mer horisontella och mycket mindre vertikala och centralistiska än den modell som varit normgivande inom vänstern efter bolsjevikernas seger 1917. I dag gör den teknologiska revolutionen mycket mer demokratiska organisationsformer möjliga, mer horisontella, via nätverk ... Det är vad ungdomen ägnar sig åt: det är den sorts arbete vi kan bevittna i de rörelser som uppstått i arabvärlden. Det får ändå inte leda till några illusioner: att tro att Facebook kommer att vara det tjugoförsta århundradets motsvarighet till ett leninistiskt parti skulle vara att hysa stora illusioner. Men mellan de båda finns det plats för en innovativ kombination av mycket mer demokratisk politisk organisering, där man utnyttjar en teknologi som är i stånd att knyta samman sociala och medborgerliga nätverk, i stånd att appellera till nya generationer. Dessa är mer eller mindre födda i denna teknologi, vi ser hur de använder den, hur de införlivar dem med sina egna liv. Det målar upp en framtid som kräver att vänstern i världsskala skaffar sig nya politiska, ideologiska och organisatoriska vapen. Det är den utmaning vi står inför, vilket framgår av händelserna i arabvärlden. Denna utmaning har redan illustrerats genom Zapatisternas revolt, som var ett kraftfullt försök att ge nytt liv åt den radikala vänsterns uttrycksformer; och med rörelsen för global rättvisa och det sätt att tänka som finns inom delar av denna rörelse, mellan upproren i arabvärlden, *Los Indignados*, Occupy-rörelsen osv ser vi en explosion av mobiliseringar, framför allt bland ungdomen, men inte bara där, som använder sig av dessa metoder för att agera. Den radikala vänstern måste ladda om sina batterier; det är viktigt att försöka kombinera den radikala vänsterns programmatiska och teoretiska arv, det marxistiska arvet, med dessa moderna former, denna radikala förnyelse av organisationsformer och uttryckssätt, för att kunna bygga en revolutionär vänster för det tjugoförsta århundradet. [Vår kurs.]

Vi ska inte sänka oss så lågt som att jämföra eller ställa Facebook och andra former av

sociala medier mot byggande av leninistiska partier, förutom att notera att en av dem är en tillgänglig och modern form som kan användas av vilken klass som helst och också kan stoppas av den kapitalistiska statsmakten när det passar dess syften. Den andra är den nödvändiga institution arbetarklassen behöver för den socialistiska revolutionen. Kamrat Achcar hinner i förbifarten med att klämma in några ord om marxismens relevans – och att bjuda på en välvillig nick åt leninismen också – men huvuddelen av hans inlägg ekar av många av de teman som användes för att låta leninistiskt partibyggnad och trotskistisk politik hamna i skuggan, eller helt elimineras, av en svärm av vaga ”anti-kapitalistiska” projekt till vilka han nu också för ”sociala medier” och ”Zapatisternas” erfarenheter! Vi vill bara tillägga att det egyptiska massupproret inte var någon produkt av en klyftig nätverkande student, utan snarare en produkt av sammansmältningen av vrede och raseri över det egyptiska folkets förfärliga levnadsförhållanden.

Men kamrat Achcars centrala linje går inte att ta miste på. Han fastslår, ”Och ändå är erfarenheterna av tjugonde århundradets vänster, som tragiskt lett till bankrutt, idag fullständigt överspelade.”

Även han förespråkar att ge prioritet åt att bygga ”breda vänsterpartier” eller massarbetarpartier och gör stora ansträngningar för att ställa detta mot revolutionära partier.

Han skriver:

”Problemet är att det inte finns någon som politiskt företräder arbetarrörelsen i Tunisien och Egypten, och tyvärr måste jag också säga att den radikala vänstern i berörda länder inte prioriterat denna inriktning. Man tror att det genom proklamationer och bygga upp sig själv politiskt går att spela en viktig roll i händelserna, medan deras takt kräver en politik som mycket mer inriktas på att utveckla den sociala rörelsen i sig. Man kan prioritera byggandet av politiska organisationer under perioder av stiltje, under perioder av ökenvandring, men när man befinner sig i en tid av resning räcker det inte med att bygga upp sig själv – jag påstår inte att detta inte är nödvändigt, men det är inte tillräckligt. Vi behöver initiativ som siktar på att skapa en bred rörelse. Som jag ser det borde den centrala frågan i länder som Tunisien och Egypten vara den klassiska tanken på ett brett arbetarparti baserat på fackföreningsrörelsen, men dessvärre står inte detta i förgrunden för det politiska tänkandet inom den radikala vänstern i dessa länder.”

Här kan vi börja med oenighet om rena fakta. De socialistiska krafter som verkar ute i terrängen i dagens Egypten har kämpat hårt för att bilda ett arbetarparti baserat på fackföreningar och de förtrycktas organisationer. Hundratals, om inte tusen eller fler, av ledande företrädare för arbetarna har redan ställt sig bakom detta förslag – som initierats av en klart blygsam kärna av revolutionära socialister. Revolutionära socialistiska gruppen, som energiskt bygger upp sig själv, var med om att bilda Demokratiska arbetarpartiet som ett försök till arbetarparti. De försöker också länka samman kampen på torg, fabriker och universitet och de är ganska modesta vad beträffar storleken på det egna partiet. Ändå kommer kamrat Achcar med ett utfall om ”proklamationer”.

När kamrat Achcar försöker sätta byggande av revolutionärt socialistpartier i motsatsställning till breda arbetarpartier är det felaktigt ända in i mörket, dvs han anser att de förra är ”överspelade” som han direkt uttrycker det. ”Överspelad” är en kategorisk och oroande term och särskilt när den dyker upp i samband med IC:s debatt om NPA-liknande grupperingar. Vidare kan man fråga sig varför, om den sortens leninistiska partier är ”överspelade”, kamrat Achcar ser sig nödgad att ta med

dem, om än bara i förbifarten, i sin text. Den sortens rituella erkännanden är inte övertygande.

När vi vandrar ”i öknen” är det rätt att bygga sådana partier, påstår han, som om ett revolutionärt parti kan byggas av sand. Men när massorna satt sig i rörelse blir det i princip irrelevant. Trotskister har traditionellt hävdad att en förutsättning för en socialistisk revolution är DET REVOLUTIONÄRA PARTIET. För kamrat Achcar är också detta ”överspelat”.

Vi bör här tillägga en annan oroande punkt. Fjolårets IC-rapport från Byrån innehöll en formulering, om inte en uppmaning, till en egyptisk regering med alla demokratiska krafter som är emot Mubarakdiktaturen. Lyckligtvis ledde den efterföljande debatten till en bättre formulering som låg närmare vår historiska syn på den permanenta revolutionen. Vi konstaterar alltför ofta under den pågående debatten att NPA och närbesläktade partier tiger om att målet är en socialistisk revolution eller att partier inom Fjärde internationalen som går med i sådana partier bildar strömningar som förespråkar en socialistisk revolution.

Vi ska inte här gå in på kamratens syn på arabrevolutionen, inklusive att han förespråkade en imperialistisk ”flygförbudszon” i Libyen och hans syn på det autentiska i den ”revolutionen”, som snickrades ihop av USA-imperialismen och Nato med hjälp av USA-finansierade Blackwaterdödspatrullarsarméer som organiserats i Qatar. (Se *Imperialist Victory Is No Gain for Libyan People*, september 2010, Jeff Mackler).

På samma sätt skriver kamrat Achcar om Syrien:

”Där råder en speciell situation som avspeglas i att man valt att anförtro ordförandeskapet för SNC (Syriska nationella rådet) till Burhan Ghalioun, en oberoende person som snarast står till vänster. Vi ser honom nu alltmer delta i ett diplomatiskt spel lett av muslimska brödraskapet tillsammans med Turkiet och USA. Detta är en farlig dynamik.

Slutligen har vi dissidenterna inom armén. Efter flera månader av repression hände det som måste hända. Trots avsaknaden av en organisation kapabel att organisera övergång av soldater till den folkliga revoltens sida har missnöjet bland soldaterna lett till avhopp som till en början var fullständigt oorganiserade. I augusti bildade de Fria syriska armén, med inledningen av ett inbördeskrig som fond, med sammanstötningar mellan avhoppare från armén och regimen pretorianska garde.

I Syrien har vi ett spektrum av olika krafter. På grund av att landet inte haft något politiskt liv under årtionden – även om regimen här är mindre totalitär än vad som var fallet i Libyen – är det omöjligt att kunna veta den ena eller andra sidans relativa vikt. Vi får avvakta tills regimen störtas, om detta kommer att ske, och fria val för att kunna värdera den relativa styrkan hos de olika politiska strömningarna.”

Vi måste konstatera att SNC, i likhet med Nationella övergångsrådet i Libyen, uppmanar till imperialistiskt ingripande; Fjärde internationalen har aldrig stött eller förespråkade imperialistiska interventioner någonstans. Inte heller har vi förlitat oss på ”fria val” för att mäta styrkeförhållandena mellan olika klasser än som en abstrakt måttstock för att bedöma den revolutionära rörelsens inflytande. I själva verket baseras vår historia på den grundläggande principen att val är underordnade klasskampen, att val som organiseras av borgarstaten aldrig är ”fria” och att vårt deltagande i dem i huvudsak är begränsat till att använda dem som ett redskap eller en plattform för att sprida vår revolutionära socialistiska och/eller klassbaserade politik. Detta gäller också när vi ger kritiskt stöd till stora reformistiska arbetarpartier. Vårt mål är att sätta frågan om arbetarmakt, om en arbetar- och bonderegering, en regering som företräder den stora majoriteten av arbetarmassorna mot de ”en procent” som de

härskande rika och deras regeringsföreträdare utgör.

Syrien styrs idag av en avskyvärd diktatur. Försvaret av det syriska folket mot den brutala diktaturen måste börja med stöd till deras rätt till självbestämmande. Det innebär att vi motsätter oss imperialistiska hot om intervention av vilket slag det än må vara, blockader, embargo och sanktioner, för att inte tala om införande av ”flygförbudszoner”. Vårt stöd för självbestämmande ger oss en position varifrån vi kan fördöma den syriska diktaturen samtidigt som vi pekar på de krafter, de enda krafterna, som verkligen kan befria Syrien – de syriska massorna själva –, krafter som står oberoende av imperialismen och dess inhemska anhängare i Syrien.

Revolutionära socialister stöder massornas och de revolutionära gruppernas rätt att mobilisera och, dessutom, att ta till vapen mot varje slags diktatur – och särskilt mot den tortyr, de arresteringar och mord som den välutrustade Assadregimen svarar för. Men för att bli effektiv och skapa en bas för en alternativ regering av de förtryckta massorna måste ett sådant väpnat motstånd baseras på massornas egen vilja, som bäst kommer till uttryck genom demokratiskt valda kommittéer av förtryckta arbetare och bönder. Att bygga ett revolutionärt socialistparti i Syrien idag är ett oundgängligt redskap för att få massornas egen organisering och kampförmåga att gå framåt.

För att försvara massorna måste allt framgångsrikt väpnat motstånd utgå från massorna. Detta tycks inte vara fallet med den 25 000 man starka Fria syriska armén, bestående av avhoppade officerare från Assads armé. För varje dag kommer fler och fler rapporter om att den Fria syriska armén får militärt stöd, om inte marktrupper, från imperialiststötta arabstater som Qatar och Saudiarabien. I själva verket finns de enda verkliga väpnade styrkorna i Qatar på den USA-finansierade militärbasen Blackwater och fungerar som monarkens personliga armé – för inhemska och *internationella* syften, enligt *New York Times*.

Vi intar samma hållning angående Iran. Om vi hade marktrupper i dessa länder skulle vi göra vårt bästa för att organisera de arbetande massorna mot den rådande kapitalistiska regimen samtidigt som vi avvisade varje form av imperialistiskt ingripande.

NPA än en gång

Vid senaste IC-mötet ägde en viktig debatt om NPA rum, där rapportören för majoriteten tvingades retirera från förslaget om att NPA i Frankrike skulle vara ENDA modellen för hela Fjärde internationalen. I rapportörens sammanfattning retirerade han, efter starkt motstånd från flera sektioner, från denna närmast kategoriska ståndpunkt och en motion antogs om att fortsätta diskussionen vid detta IC-möte och i form av seminarier vid IIRE.

Man hade kunnat tänka sig att kamraterna nu, i skenet av erfarenheterna från Frankrike, skulle ha fått möjlighet ta ställning till NPA:s historia det senaste året. Att så inte är fallet är talande.

Inte desto mindre reser debatten fundamentala frågor om revolutionär strategi och taktik, som i dag i varje fall delvis lösts genom olika erfarenheter. För det första verkar de motsägelsefulla formuleringar som används för att beskriva ”anti-kapitalistiska” partier vara följderna av meningskiljaktigheter inom LCR, där en del kamrater underförstår att ”*anti-kapitalistisk*” i huvudsak betyder ”*socialistisk*”. Andra gjorde klart att ytterligare ett projekt fanns under övervägande, dvs byggande av ett parti som inkluderade ”vänsterreformistiska” krafter, anarkister och andra som avvisar vårt traditionella trotskistiska program och syn på partibygandet.

De olika bokslut som lagts fram inför detta IC-möte visar att det senare varit den grundläggande uppfattningen. Detta bekräftas ytterligare av att ingen Fjärde internationalen- eller trotskistisk tendens eller strömning existerar inom NPA och av att i mängden av olika bokslut har få, om ens några, Fjärde internationalen-sektioner agerat i de olika grupperingarna, eller brett baserade partier, som disciplinerade medlemmar av ett revolutionärt parti i syfte att vinna över de bästa elementen till vårt historiska program, inklusive den socialistiska revolutionen. Det betyder att vi i allmänhet inte bildat några tendenser, fraktioner eller någon som helst annan formation i syfte att samla revolutionärer kring vårt revolutionära program.

Begreppet politisk "mutation"

Vad är "det nya" som inte marxister har något svar på?

"Finns det fler frågor än svar"?

Vi har flera gånger fått veta att vi bevittnar "en mutation". Givetvis finns det mutationer och mutationer. I vetenskaplig mening, i naturen, leder cirka 99 procent till döden. I teknisk mening är de flesta begränsade, men ibland kan betydande förändringar inom vissa arter, om de under en längre tid isoleras från den allmänna populationen och under speciella omständigheter, ge upphov till nya arter. Men detta handlar om biologi!

I politisk mening verkar det nu som om "mutationsbegreppet" inom Fjärde internationalen fått betydelsen av helt nya arter, dvs en fundamentalt ny politisk formation som är något annat än ett leninistiskt parti. Denna uppfattning uttrycker kamrat Sabado på följande sätt:

"Vi lever fortfarande, och mer än någonsin, i kapitalets tidsålder, en tid som leder till klasskamp, med motstånd, organisering, men det mest sannolika är att vad som kommer att träda fram är nya organisationer, som, givetvis, har band till det förflutna, men kommer att ha *fundamentalt ny karaktär och framför allt bestå av nya generationer* [vår kurs].

"Fundamentalt ny" definieras inte, men kamrat Sabado går långt för att ställa frågorna. I punkt 8g skriver han:

"Och revolutionärer, i synnerhet trotskister, har ett historiskt ansvar. Vi har upprätthållit en motståndslinje, en enhetsfront mot kris och åtstramningar, som går tillbaka på det revolutionära programmet. Men vi slits mellan att återgå till den traditionella revolutionära vänstern, 1960-talets yttersta vänster, hålla oss till rörelser med ursprung på 1930-talet och trycket från vänsterreformistiska organisationer och strömningar. Vi har redan klarat av diskussionen om vikten av att ta oss ur en situation där vi såg oss själva som 'stalinismens vänsteropposition'. Stalinismen kollapsade, men vi får vara försiktiga, det finns fortfarande post-stalinistiska partier, även om de försvagats avsevärt. *Men vi har inte lyckats komma från begrepp präglade av tiden som vänsteropposition. Vi har svårigheter att fullt ut ta till oss den omfattande omstruktureringen av arbetarklassen och de sociala proteströrelserna. Vi har svårigheter att omdefiniera en politik som både är oberoende och ger oss möjlighet att agera politiskt. Vi har svårigheter att formulera ett självständigt långsiktigt projekt. Det innebär också att vi måste utforma ett program för det tjugoförsta århundradet: Fjärde internationalen har inlett arbetet med ett nytt eko-socialistiskt program. Vi står i början av den processen, men vi kan se följderna av denna inriktning genom exempelvis att kärnkraften avskaffas. Vilka blir följderna av att omformulera ett övergångsprogram? Av att återuppta diskussionen om demokratifrågan, om förhållandet mellan direkt demokrati och representativ demokrati, om demokrati på företag och i bostadsområden och om de strategiska axlarna för att arbetarklassen ska kunna erövra makten; kort sagt de breda dragen i ett frigörelseprojekt där arbetarnas självorganisering*

står i centrum. *Den programmatiska helgjutenheter vi hade i förra seklet, eller som vi kanske trodde oss ha då, och som utgjorde trotskisternas styrka, varje strömning på sitt eget vis, kan inte besvara det tjugoförsta århundradets utmaningar.*” [Vår kurs.]

Kamrat Sabado avslutar med det vi redan tidigare citerat: ”Vi har hamnat i en situation, där vi drabbats av en viss avtappning av programmatisk, politisk och strategisk substans; allt som är grundläggande för att utveckla den politiska skolningen och som nu medför komplikationer för revolutionärer genom den historiska processens acceleration ... Frågorna är fler än svaren.”

Vi har citerat ett långt stycke för att försäkra oss om att kamraterna förstår den fulla innebörden av kamratens kommentarer. De avspeglar ett omfattande ifrågasättande av grundvalarna för vårt historiska program och vår syn rörande det oundgängliga av ett leninistiskt parti.

Sedan Fjärde internationalen bildades 1938 har den baserat sig på lärdomarna av bolsjevikrevolutionen, på de grundläggande dokumenten från Tredje internationalens fyra första kongresser tills den krossades under Stalinbyråkratin och på Vänsteroppositionens kamp för att bevara de politiska och teoretiska grunderna i den revolutionära socialismen från Marx och Engels till Lenin och Trotskij.

I dag är detta arv ifrågasatt som aldrig tidigare. Vi bevittnar en mutation som startade för flera decennier sedan och som fortsätter in i nuet, där varje ny version, varje avvikelser från vårt marxistiska arv visat sig dödlig i en eller annan bemärkelse, vilket framgår av de öppenhjärtiga bokslut som IC idag har att ta ställning till. Själva nödvändigheten av ett leninistiskt parti ifrågasätts som aldrig tidigare.

Revolutionära och förrevolutionära situationer

Det kan vara av värde här att titta närmare på vår klassiska syn på de grundläggande ingredienserna i en revolutionärt socialistisk samhällsomvandling och även för att diskutera skillnaderna mellan en revolutionär situation och en förrevolutionär sådan.

Det som omvandlar det senare till det förra är existensen av ett djupt förankrat revolutionärt socialistiskt massparti, som per definition bär med sig ett revolutionärt program som syftar till att organisera arbetarklassen för maktövertagande och byggande av ett socialistiskt samhälle. Såväl revolutionära som förrevolutionära tillfällen/lägen har samma beståndsdelar.

- 1) En härskande klass som är splittrad – ur stånd att lösa de grundläggande problem som det kapitalistiska systemets omfattande misslyckande lett till. Detta innebär att våldsapparaten förlamats, framför allt militären, och att avgörande delar av den gått över till de uppretade massorna.
- 2) En krishärjad medelklass som är djupt och materiellt drabbats av den kapitalistiska krisen och befinner sig i ett tillstånd av osäkerhet och vacklan.
- 3) En uppretad arbetarklass som brutit eller mycket snabbt är på väg att bryta med reformistiska lösningar och organisationer, är redo för stora uppoffringar, organiserad i nya omfattande och demokratiska former som uttrycker viljan hos en bred majoritet och är redo att ta makten. Sådana former har utgjorts av arbetarråd, fabrikskommittéer, revolutionära kvartersorganisationer, demokratiska massförsamlingar, osv.

Men utan en medveten ledning och ingripande från ett revolutionärt parti kommer det revolutionära tillfället att försvinna och bourgeoisin bli i stånd att samla ihop sig och använda våldsapparaten med katastrofala följder. De ledarlösa massorna är dömda till

splittring, demoralisering och nederlag. Detta ”revolutionära ögonblick”, denna kristallisering av uppdämd vrede, frustration och klasshat och revolutionärt nationalistiskt hat (de förtryckta nationaliteterna) som bubblat i årtionden kräver bara ett ingripande från ett revolutionärt massparti som är djupt förankrat i de förtrycktas kamp och i stånd att ena dem i alla deras aspekter i en historisk mobilisering för att gripa makten.

Denna kortfattade och begränsade sammanfattning bör tjäna ett dubbelt syfte – att påminna kamrater om den exakta orsaken till att Fjärde internationalen existerar, dvs att organisera och leda arbetarklassen och dess bundsförvanter i maktövertagandet. En andra aspekt är också viktig – att ge en bättre förståelse av dynamiken i det rådande läget i Grekland. Kamraterna rekommenderas starkt att undvika kamrat Sabados ”förrevolutionära” terminologi vid beskrivningen av läget i Grekland och noga lyssna till de grekiska kamraterna inom Fjärde internationalen, som noga förklarar att om en del inslag i en förrevolutionär situation är för handen, av ovan nämnda skäl, har Grekland inte kommit i ett förrevolutionärt stadium. Grekland och Egypten är klassiska exempel på behovet av ett revolutionärt massparti. Vilka andra krafter finns i samhället som kan leda de uppvaknande och kämpande massorna till makten?

Det finns andra viktiga frågor som kommit upp och där bristen på klarhet är uppenbar.

Unipolär, bipolar och multipolär värld?

Kan Kina rädda världsekonomin?

En alltmer desperat världskapitalism har inga andra lösningar på den massiva oreda man står inför än fortsatta och fördjupade attacker på arbetarklassen runt om i världen. Att krisen är systemisk går inte att förneka. Om detta finns ingen oenighet. Att förklaringarna följer de linjer som drogs upp av Marx och Engels, inklusive kapitalets globalisering, går inte att förneka även för en växande grupp borgerliga nationalekonomer.

Kamrat Sabado ställer med rätta frågor som ”I denna integrerade internationella ekonomi, kan Kina rädda världsekonomin? Håller utvecklingen i Kina och världsekonomin på att gå isär?” Hans svar är trevande – vilket är rimligt. ”Den kinesiska ekonomin kan *ännu* inte ersätta Europa och USA. Den är för obalanserad.” Han tillägger emellertid, att den årliga tillväxttakten ligger på cirka 10 procent vilket ”ökar skillnaden i utvecklingstakt med de andra kontinenterna”.

Kamrat Sabado gör också rätt i att peka på att decennier av nyliberala attacker i kombination med att den internationella arbetarrörelsen gjort bankrutt gett den internationella bourgeoisin utrymme för att manövrera och ”förvalta krisen”. Citattecknen är hans egna för att framhålla frågetecknen kring betydelsen av ordet ”förvalta”.

Det råder ingen tvekan om att den breda arbetarrörelsen befunnit sig på reträtt i årtionden och fått inkassera det ena nederlaget efter det andra utan att knappt någonstans ta hem någon seger. Krisförvaltningen har till och med gjort det möjligt för BRIC-länderna att förbättra de materiella förhållandena för miljontals människor.

Men det finns en annan sida av ekvationen – en medveten politik av de ledande borgerliga krafterna i de mindre utvecklade länderna, med hjälp av direktinvesteringar från utlandet, att skapa en liten intern marknad för den egna befolkningen. Det genomfattiga Indien, exempelvis, har ett befolkningskikt, kanske 10-15 procent, som kan betecknas som medelklass och antalet kvalificerade arbetare ökar. Samma gäller

Mexiko, Brasilien, osv. Alla har ett växande antal miljonärer och miljardärer. Precis som i Kina beror detta på överexploateringen av resten av befolkningen – 80-90 procent. Det som väntar är en allmän nedgång i livskvaliteten för de arbetande massorna i världen. BRIC-ländernas nya skikt av *medelklass och en liten grupp bättre betalda arbetare* kan röra sig om miljoner, som kamrat Sabado skriver, men den stora majoriteten har drabbats av en stor, rent av dramatisk, *försämring* av levnadsstandarderna. De ingår i den internationella kapitalismens väldiga och aldrig tidigare skådade reservarmé av arbetslösa, deltidsanställda och utblottade. Indien tillhör BRIC-länderna men bokstavligt talat tusentals jordlösa bönder har begått självmord när deras mark tagits över av storkapitalet. Under de senaste tio åren har 250 000 indiska bönder tagit livet av sig! En stigande andel av världens befolkning som lever i förfärande fattigdom.

I en intressant artikel i februariumret 2012 av tidskriften *Monthly Review* citeras den kinesiske premiärministern Wen Jiabao för att ha sagt att Kinas ekonomiska modell är ”instabil, obalanserad, dåligt samordnad och ytterst omöjlig att hålla vid liv”. *Monthly Review* skriver vidare att 2010 var ”det svåraste problemet, roten till instabiliteten, den låga och sjunkande andel av BNP som gick till hushållens konsumtion, som sjunkit med cirka elva procent på ett decennium, från 45,3 procent av BNP 2001 till 33,8 procent 2010. De siffror kamrat Sabado anger är liknande.

Men trots löneökningar i vissa städer är den berömda kinesiska ”risskålen av järn” borta, precis som ”risskålen av lera” på landsbygden, båda resultat av den kinesiska revolutionen 1949. Den kinesiska kapitalistklassen och dess ”kommunistparti” härskar över vad som tillhör de största inkomstskillnaderna i världen. Kina använder nästan halva befolkningen som den internationella kapitalismens låglöne- och överexploaterade reservstyrka och oftast i form av en inrikes migrerande arbetskraftsreserv. Överexploatering i marxistisk terminologi innebär att arbetarna erhåller mindre än kostnaden för sin reproduktion, dvs i stort sett lägre än svältlöner. Detta system har dragits ut till sin spets i Kina som har en ”flytande” inre arbetsstyrka på cirka 221 miljoner och som utnyttjas till det yttersta – så till den grad att den periodvis måste återvända till landsbygden och återhämta sig genom att arbeta på den ännu existerande, men försvinnande, små jordlotter som gör basala levnadsvillkor möjliga. 160 miljoner av dessa migranter från landsbygden utgör nästan 70 procent av arbetarna i tillverkningssektorn och 80 procent inom byggnadssektorn. I Beijing var 40 procent av arbetsstyrkan 2011 lågavlönade migrantarbetare (*Monthly Review*, februari 2012).

Monthly Review presenterar häpnadsväckande uppgifter om Kinas fortfarande i huvudsak exportinriktade ekonomi. ”Enligt en rapport från 2006 av Utvecklings- och forskningscentret inom Statsrådet (Kinas regering) kontrollerade *utländskt kapital* (koncentrerat till exportsektorn) 82 procent inom kommunikationer och elektronisk industri; 72 procent av instrumenttillverkning och kontorsmaskiner; 48 procent av textilindustrin; 49 procent av läder- och pälsvaruindustrin och besläktade industrier; 51 procent av möbelindustrin; 60 procent av läromedels- och sportprodukter; 41 procent av plasttillverkningen och 42 procent av transportutrustning.” [Vår kurs.]

Monthly Review tror att USA:s andel av kinesisk export uppgår till 50 procent! Denna typ av fakta väcker en del frågor angående den supersnabba tillväxten av Kinas BNP. Det finns således viktiga nyanser när det gäller den tvåsiffriga tillväxten av Kinas BNP. I själva verket fungerar Kina, precis som Vietnam, Thailand och nu även Indonesien, men där på lägre nivå, som mer eller mindre slavarbetskraft åt den

utvecklade kapitalistiska världen. Behöver det nämnas att en enda Applefabrik i Kina har cirka 200 000, kanske 400 000, anställda till eländiga löner och nästan osannolika arbetstider och förfärliga arbetsförhållanden. Och Apple utgör inget undantag när det gäller kapitalistisk utsugning.

Det som råder i Kina, precis som i andra BRIC-länder som är orubbligt knutna till den imperialistiska världsmarknaden – är normen för alla fattiga kapitalistiska utvecklingsländer idag. En utbredd internationell överproduktionskris har mättat världsmarknaden. Den ständiga konkurrensdrivna moderniseringen av produktionsmedlen, direkt knuten till minskade genomsnittliga profittkvoter, har tvingat varje land att försöka utveckla något som liknar en inre marknad. PÅ BEKOSTNAD AV DEN STORA MAJORITETEN, samtidigt som kapital förs över till en spekulativa, bubbeldrivna finanssektorn – kapitalets finansialisering som Marx kallade det.

Det är ytterst tveksamt om Kina, med en per capitainkomst som bleknar jämfört med de stora imperialistländerna och med växande protester av allehanda slag mot övergång från regering och byråkrati (hundratusentals omfattande protester, ockupationer, strejker, mord på korrupta ämbetsmän, osv, har rapporterats av officiella kinesiska regeringsföreträdare) kommer att vara viktiga inslag i att försöka lindra kapitalismens internationella kris. Det tragiska är att de närmaste åren kan väntas bjuda på mer sorg och smärta för de arbetande massorna i världen, men då kan vi också vänta oss motstånd överallt som kommer att ge revolutionära socialister stora möjligheter att växa, skaffa lärdomar och stärka våra leninistiska partier och förse oss med djupa rötter i alla delar av klasskampen. Under det arbetet kommer vi med säkerhet att hitta nya allierade utanför våra egna led. De bästa kämparna kommer att hitta ett sätt att enas i nya sammanslagningar av revolutionära socialistpartier. Och om så inte blir fallet beror det på att det inte varit de bästa kämparna!

Inget av det som nu sker – China, BRIC, osv – utgör någon utmaning för marxismen. Den internationella proletariseringen av arbetskraften, överexploateringen och kapitalets globalisering var ju i själva verket något som förutsades och kommenterades av Marx för länge sedan. ”Kapitalismen skapar sina egna dödgrävare.”

Ja, det finns alltid nya saker att analysera och nya frågor att ta itu med, vilket alla kamrater bör göra. Men hittills har våra marxistiska redskap och vårt historiska program varit mer än tillräckliga för att förstå, förklara om än inte förutse kapitalismens utvecklingsbana. Vi finner inga skäl att ifrågasätta några av de grundläggande utgångspunkterna.

När vi avvisar dessa analyser, och framför allt avvisar byggandet av leninistiska partier med arbetarklassens självständighet, motståndet mot imperialistiska kris, massaktion i form av enhetsfront (i motsats till ren parlamentarism) som oumbärliga, kommer vi att stå utan våra grundläggande vapen, inte på grund av att visat sig vara till ingen nytta, utan snarare på grund av att alltför många kamrater förlorat det erforderliga tålamodet och tilltron till klasskampen och hela tiden söker efter genvägar som avviker från vårt marxistiska arv och metod.

Är vårt trotskistiska arv föråldrat?

Om vi accepterar kamrat Sbados och kamrat Achcars bedömningar, som alltmer letat sig in i Fjärde internationalens analyser och verksamhet de senaste årtiondena och som i dag uttrycks mer öppet än någonsin – bedömningar som i huvudsak, men fortfarande försiktigt, förkunnar att vårt arv är i grunden felaktigt eller ”föråldrat”, att ett århundrade gått förlorat, att bolsjevismen är passé – då är Fjärde internationalens

framtid verkligen dystert. Om vi däremot med öppna armar hälsar den massiva mobilisering som i dag blivit regel runt jordklotet och försöker delta där och påverka dem med vårt historiska program, samtidigt som vi vinner över de bästa till våra partier inom Fjärde internationalen, kommer vi att vara bättre rustade än någonsin när än större strider oundvikligen dyker upp på världsscenen. Att bygga leninistiska partier förblir en absolut förutsättning för att vi ska kunna spela den roll Fjärde internationalen bildades för att spela.

För några decennier sedan stod ett annat IC-möte inför samma utmaning. En bred majoritet inom dåvarande IEC röstade för att föreslå världskongressen att i grunden revidera Fjärde internationalens stadgar. De mer frispråkiga talespersonerna för denna uppfattning förkunnade att trotskismen var i grunden irrelevant, att den inte varit mycket mer än en reaktion mot stalinismen. I och med Stalins död och påståendet att stalinismens era var över hade trotskismen blivit irrelevant.

Vid denna bottenkänning i vår historia hade det kämpande LCR i Frankrike sett sitt medlemstal reducerat till cirka 600-700 och nedgången var tydlig. Men under perioden mellan detta ödesdigra IEC-möte och världskongressen inträffade en vändning genom en kombination av ett uppsving för klasskampen och LCR:s förmåga att simma med strömmen. IEC:s förslag om att våra grunder skulle kastas överbord lämnades därhän. LCR:s medlemstal ökade på ett imponerande sätt och samtidigt även LCR:s inflytande över fransk politik. En del sade att det var klasskampen som räddat LCR! Utan tvivel finns ett korn av sanning i detta. Revolutionära partier är av ett särskilt slag. Under större delen av sin existens har de inget annat val än att simma mot strömmen. Att göra så år efter år innebär stora påfrestningar. I motsats till stora reformistiska partier har vi ingen förankring i den kapitalistiska statsapparaten. Vi lever inte på statsstöd, som till stor del är fallet med socialistpartier, kommunistpartier och andra reformistiska grupperingar.

Bolsjevikernas erfarenheter är lärorika i detta avseende. Ledning och medlemmar utsattes för en oerhörd repression och tvingades till exil eller långa fängelsevistelser, i decennier i en del fall. Många skulle få plikta med sina liv. Men de kämpade på, i öknen så att säga, för att bygga det revolutionära partiet och hålla vid liv det revolutionära programmet och målet. När tillfället uppstod visade de sig fullt kapabla att leva upp till sitt historiska ansvar. De gav alla ett efterföljansvärt exempel.

Förlorade USA Irakkriget?

Kamrat Sabado kommer med några ytterst diskutabla påståenden angående USA:s krig och USA:s krigspolitik. Han skriver: ”Slutligen bibehåller USA sin politiskt-militära hegemoni, men befinner sig på tillbakagång jämfört med början av 2000-talet – misslyckanden i Irak och Afghanistan, minskad förmåga att ingripa i samband med arabrevolutionerna. Dess mål är nu att förstärka sina fredsbevarande insatser!!!”

Inget kunde vara längre från verkligheten! USA har inte alls ”misslyckats” i Irak och Afghanistan. Amerikanska marionettregimer sitter kvar och dikterar politiken i allt väsentligt. I Irak finns USA-finansierade dödspatruller och legosoldater kvar. Irakkriget har varit det mest privatiserade i USA:s historia. Landet är mer eller mindre inringat av amerikanska styrkor som står fullt redo att slå till mot all betydande opposition – genom missiler, artilleri, dödspatruller, drönarmord och en rad andra tillvägagångssätt.

Drönare och specialoperationer, tillsammans med 16 000 man under utrikesdepartementet (av vilka hälften är legosoldater), knutna till ambassaden – med en

femårsbudget på 30 miljarder dollar – och fortsatt armod och folkomflyttning utförd av USA:s klientregim ger en antydning om att tillbakadragandet av USA:s stridande förband, hur välkommet detta än är, knappast kommer att skapa något politiskt utrymme för Iraks arbetande folk. I stället väntar, i bästa fall, dem en tillvaro under en regim inriktad på att berika utländska oljebolag och deras lokala hantlangare, något som kommer att vara mer brutalt och förskräckligt för de irakiska massorna än någonsin tidigare.

Samtidigt kan USA-trupper återfinnas i så gott som alla länder i Afrika, där dess AFRICOM opererar under täckmantel av ”kamp mot terrorismen” i syfte att ytterligare utvidga dess ekonomiska makt.

Beträffande vem som tagit hand om oljan återges grundläggande fakta i en artikel i *New York Times* den 16 juni 2011 under rubriken *Återuppbyggnad av Iraks oljeindustri, Amerikanska underleverantörer har initiativet*:

”MOSKVA – Vid Iraks utförsäljning för två år sedan av ombyggnaden och utbyggnaden av landets oljeindustri erhöll ryska Lukoil en ansevärd del – ett oljefält med cirka 10 procent av Iraks kända oljereserver.

Det såg ut som en geopolitisk seger för Lukoil. Och eftersom bara ett av de elva oljefälten Irak sålde ut gick till något amerikanskt oljebolag – Exxon Mobil – såg det också ut som om bara lite oljevinster skulle gå till det land som spelat huvudrollen i kriget, USA. Resultatet av utförsäljningen bidrog till att avleda kritiken i arabvärlden att USA invaderat Irak på grund av oljan. ’Ingen, inte ens USA, kan stjäla oljan’, sade den irakiska regeringens talesman Ali al-Dabbagh vid detta tillfälle. Men amerikanska bolag kan, uppenbarligen, borra efter olja. I själva verket väntas amerikanska borrhingsbolag göra mångmiljardvinster på den nya oljeutvinningen i Irak innan någon oljeproducent får tillbaka något på sina investeringar.”

Artikeln fortsätter:

”Lukoil och många andra internationella oljebolag som fick oljefält vid utförsäljningen har nu skaffat sig underleverantörer från fyra i huvudsak amerikanska servicebolag, som är internationellt ledande: Halliburton, Baker Hughes, Weatherford International och Schlumberger. De fyra har vunnit de största underleverantörskontrakten för oljeborrning, utvinning och förnyande av gammal utrustning. ’Irak innebär stora möjligheter för underleverantörer’, säger Alex Munton, Mellanösternanalytiker för Wood Mackenzie, ett forsknings- och konsultföretag i Edinburgh, på telefon. Munton gör bedömningen att cirka hälften av de 150 miljarder dollar som de stora internationella bolagen väntas investera i irakiska oljefält det närmaste decenniet kommer att gå till underleverantörer inom borrhingssektorn – huvuddelen till de ovan nämnda fyra bolagen, som alla är knutna till oljeindustrin i Texas.”

Och slutligen: ”Halliburton och Baker Hughes är baserade i Houston, precis som det Parisbaserade Schlumbergers borrhingsenhet. Weatherford, som numera har huvudkontoret i Schweiz, bildades i Texas och har fortfarande omfattande verksamhet där. Michael Klare, professor i studier av fredsfrågor och internationell säkerhet vid Hampshire College och en kännare av oljebranschen och konfliktfrågor, säger att amerikanska serviceföretag inom oljebranschen allmänt sett dominerar både i Mellanöstern och på andra håll på grund av en utvecklad borrhingsteknologi. Det kommer därför inte som någon överraskning, säger han, att de hamnat i ledningen även i Irak, trots att det inledningsvis kunde se annorlunda ut.”

Vi är inte säkra på om kamrat Sabado menar allvar när han säger att ”Slutligen, USA bibehåller sin politiskt-militära hegemoni men befinner sig på nedgång jämfört med början av 2000-talet – misslyckanden i Irak och Afghanistan, minskad förmåga att

intervenera i samband med de arabiska revolutionerna. Målet nu är att bli en fredsbevarande faktor!!!”, men vi tvingas svara honom att USA på ett seriöst sätt hävdar sina militära intressen.

Hotet om nya krig mot Iran och Syrien, de ständiga hemliga krigen i Afrika, drönarkriget i Pakistan och den diplomatiska och militära uppbackningen av så gott som alla diktaturer i Mellanöstern är en kraftfull dementi av alla idéer om att USA har ”fredliga” avsikter. Vi måste skilja på borgerlig retorik i samband med val och verkligheten. Natos och USA:s blodiga imperialistiska krig mot Libyen, som ledde till att tusentals människor dog, borde vara tillräckligt som bevis.

Avslutning

Sammanfattningsvis får inte Fjärde internationalens historiska program kombinerat med dess centrala mål – att bygga ”den socialistiska revolutionens världsparti” – överges. Att strunta i denna stolta revolutionära tradition är att göra en björntjänst åt huvudskälet till att vi existerar.

Bokrecension: *New Parties of the left: Experiences from Europe* – Bensaïd, Sousa m fl, Resistance Books, London 2011

John McAnulty
20 januari 2012

Jag har en unik kvalifikation för att recensera denna bok. För 28 år sedan var jag på Irland med om vad som nu skulle kallas en omgruppering inom vänstern. I likhet med många av bokens fallstudier ledde det till nederlag – i det här fallet nederlag för de irländska hungerstrejkerna.

Massaktiviteten på gatorna befann sig på nedgång. Många små socialistiska, feministiska, fackliga och aktivistgrupper försvann. Däremot upplevde *Sinn Fein* en avsevärd tillväxt och betydande framgångar i val.

Det var mot den bakgrunden som en grupp inom ledningen för Fjärde internationalens irländska sektion, som då hette *People's Democracy*, med stöd av ledningen för Fjärde internationalen föreslog att vi skulle göra som många inom den republikanska vänstern och aktivistgrupperna och ansluta oss till *Sinn Fein*.

Det var en mycket långtgående version av vänsterenhet. Trots all radikal retorik var *Sinn Fein* inte någon socialistisk organisation. Dess valprogram liknade borgerlig nationalism och siktade på en uppgörelse med den brittiska imperialismen. Och inte nog med det, *Sinn Fein* hade heller ingen fungerande inre demokrati och politiska strömningar tilläts inte.

Vad som föreslogs var därför inte entrism eller byggande av en strömning för att kämpa för socialism – det handlade bara om att gå in. Majoriteten inom vår organisation betecknade detta som likvidering och organisationen splittrades. De som gick med i *Sinn Fein* gick tvärt åt höger och få av dem är politiskt aktiva idag. *Sinn Fein* självt är nu en helt igenom borgerligt nationalistisk organisation, medlem av en kolonial regering som bedriver stark åtstramningspolitik mot arbetarna. Ändå händer det att de finns med i sammanhang, där Fjärde internationalen är organisatör.

Ett utrymme till vänster?

I detta avseende ger denna bok en intensiv känsla av *déjà vu*. Mer än en marxistisk analys förlitar den sig på rapporter. I den mån rapporterna baseras på analys är analysen flyktig och långt ifrån övertygande.

Flera av bidragen är oerhört irriterande så till vida som de verkar utgöra en del av revolutionärt socialistisk argumentation, men som vid närmare betraktande lämnar efter sig en dimma av oklarhet. Gör författarna sig skyldiga till medvetet bedrägeri, där en ganska utsliten parlamentarism och reformism kläs i ett slags tillyxad marxism. Eller klarar de själva inte av att skilja på reform och revolution?

Oklarheten är oundviklig eftersom denna bok handlar om organisationer och förändringar i mandat. Den handlar inte om arbetarklassen och klasskampens utveckling, utan snarare om att ge klassen parlamentarisk representation. Detta är en betydelsefull distinktion. Av skildringen framgår tämligen klart att det program den trotskistiska rörelsen utvecklat inte utgör någon grund för att skaffa sig valda representanter. Ett revolutionärt program innebär ett hinder för valframgångar och i de svagare bidragen i boken är den aspekten helt borta.

De antaganden de olika redogörelserna baseras på presenteras på några rader på sidan 11 av Fred Leplat. Kapitalisternas offensiv mot arbetarklassen plus Sovjetunionens fall innebar att socialdemokratin och stalinistiska partier gått åt höger, vilket lämnat ett utrymme till vänster om socialdemokratin. Olika vänstergrupper kan inte fylla detta utrymme. Nya breda och pluralistiska partier behövs.

Den hållningen är trovärdig bara när det gäller organisatoriska termer. I klasstermer är den svår att motivera. Arbetarklassen har lidit avsevärda nederlag och Sovjetunionens fall var ett uppsplitande nederlag. Under de omständigheterna retirerar arbetarna och deras organisationer går åt höger. Frågan för revolutionärerna blir då att slå vakt om sina organisationer och det politiska programmet.

Genom att tro på något vänsterutrymme avskilt från klassens allmänna reträtt och att ett pluralistiskt parti blir nödvändigt för att inta detta utrymme ställer sig medarbetarna i denna bok uppgifter som är diametralt motsatta de historiska uppgifter revolutionärer haft. I huvudparten av fallstudierna leder det till att man gör sig av med programmet och upplöser organisationen.

Försöken att förklara detta projekt hamnar genast i svårigheter när Bertil Videt i sin introduktion försöker definiera omgrupperingen genom att använda sig av dokument från Fjärde internationalens fjortonde världskongress 1995. Vi stöter där omedelbart på ett problem som är genomgående för hela boken – en dimma av motsägelsefulla definitioner och formuleringar som gör läsaren förvirrad.

Dokumentet från 1995 jämför omgruppering med ”fragment ... som bryter med socialdemokratisk politik om delat ansvar för den ekonomiska krisen”. Några rader längre ner skriver författaren att (fragmenten) måste bryta med socialdemokratisk politik. (sid. 14)

Att bryta med någon specifik del av socialdemokratisk politik är uppenbart inte samma sak som att bryta med socialdemokratin och därför blir det oklart vad som krävs av dem som ska ingå i omgrupperingen. Det är mycket klarare vad som krävs av medlemmar av Fjärde internationalen – sammanslagningar kommer att göras deras program överflödigt.

Om det råder några tvivel om detta klarnar frågan genom hänvisningarna till det

brasilianska arbetarpartiet, PT, som förebild. Kritiker har uppfattat det som en katastrof att trotskister suttit i den kapitalistiska regering Lula lett, något som understrukits av decimeringen av Fjärde internationalens sektion i Brasilien, men 2011 framhålls dessa erfarenheter som efterföljansvärda.

I varje fall tillkännager Videt obekymrat att olika omgrupperingar kräver olika former och lägger fram en lista – ett sammelsurium av olika organisationer, av vilka en del är nedlagda och andra har klart socialdemokratisk karaktär. Han slutar med NPA i Frankrike – ett parti som ”omgrupperades” med sin egen periferi.

Det står klart att begreppet omgruppering är ytterst suspekt som motivering till att sektioner inom Fjärde internationalen gått in i dessa grupper. Även om man anstränger sig är det svårt att hitta någon klassanalys i boken. Man börjar misstänka att Bertil Videt saknar det politiska perspektiv som skulle bidra till något klagörande, när han skriver följande:

”Oavsett vad skälet var förde de socialdemokratiska ledningarna inte någon klar vänsterpolitik” (sid. 16). När väntade sig marxister att socialdemokratiska regeringar skulle bedriva vänsterpolitik?

Artikeln dyker därefter ner i tabeller om valresultat och medlemskap som blir ytterst meningslösa i brist på någon klar definition av omgrupperingspartiernas karaktär och slutar med ett hurtigt konstaterande att historien ännu inte är färdigskriven.

Frankrike: ”ett fält av instabila krafter”

Framlidne Daniel Bensaïd tillför en hel del stilistiskt utan att ha något mer klargörande att komma med. (Utrymmet till vänster om socialdemokratin) är inte tomt, utan ”ett fält av instabila krafter” (sid. 32), som drar åt vänster och åt höger. Detta ger två ”möjligheter” att klassificera de nya partierna. En sådan utgörs av *Die Linke* i Tyskland som siktar på att utöva påtryckningar på socialdemokratin, den andra av NPA i Frankrike där syftet är att skapa ”ett verkligt strategiskt alternativ till ljummen socialliberalism”.

Åter blir det bara förvirrande. Om det finns instabila krafter skulle de verka både innanför och utanför partierna. Breda partier skulle då inkludera alla dessa strömningar, vilket NPA senare också gjorde, och därför finns inte någon fundamental skillnad mellan de båda. Partier representerar olika sociala krafter om de har olika program, men vad är ”ett verkligt strategiskt alternativ till ljummen socialliberalism” om inte en rad plattityder? (sid. 34) Uppenbarligen handlar det inte om det trotskistiska programmet för det enda grundandet av NPA med säkerhet lett till är att LCR och dess revolutionära program inte längre existerar.

Bensaïds bidrag följs av ett av Alain Krivine. Han radar upp exempel ur fransk historia under andra världskriget utan några större försök till förklaring. I likhet med Bensaïd ägnar han stor uppmärksamhet åt socialist- och kommunistpartiet i Frankrike och åt valstrategi under belysningen om att NPA kommer att utgöra en pol mot reformismen.

Krivine får det lite svårt när han kommer in på internationalism. LCR var en sektion inom Fjärde internationalen. Det är inte NPA och är heller inte tänkt att bli det. De som var medlemmar av LCR förblir enskilda medlemmar av Internationalen, men arbetar inte som tendens för att NPA också ska bli det. Detta motiveras med tal om en icke existerande Femte international, som Fjärde internationalen och dess historiska program uppenbarligen inte har något att göra med.

Den mest häpnadsväckande är kanske Alain Krivines erkännande att de franska erfarenheterna inte kommer att stå som någon förebild (sid. 50). Ledningen för LCR var de som med störst entusiasm arbetade med ”utrymme till vänster”-modellen och ägnade årtal åt att försöka skapa allianser med vänsterfraktioner inom kommunistpartiet. Socialistpartiet hade blivit fullkomligt absorberat av borgerliga åtstramningsprogram.

Lyckligtvis rasade inte LCR ihop åt höger. I stället upplöste man organisationen, övergav sitt program och gick samman med den egna periferin och andra små trotskistiska grupper – en strategi som majoriteten inom Fjärde internationalen såg som antitesen till ”breda vänster”-strategin. Detta utgör en ny sorts politik. En utanförstående observatör får förlåtas om han tror att kamraterna kort och gott övergett det politiska programmets vapen och befinner sig på vild flykt inför kapitalets ideologiska offensiv.

Varje studie av franska redogörelser för hur NPA bildades bör lägga märke till att man gärna glömmer något viktigt: LCR:s uppmaning till en röst på Chirac, den franska imperialismens företrädare, mot yttersta högerens Le Pen [i presidentvalet 2002]. Detta var inget misstag. Det var ett brott som antyder att många inom ledningen för LCR gått över till politiskt taktiska överväganden, där de inte längre förmådde urskilja lärdomarna från arbetarklassens historia.

Vänsterenhet i Danmark

I motsats till detta är Michael Voss´ redogörelse för utvecklingen av den Röd-Gröna alliansen (RGA) i Danmark anmärkningsvärt detaljerad och ärlig. Följden blir att det står omedelbart klart att det inte handlade om någon mekanism för att ta sig in i ett vänsterutrymme, utan snarare om kamp för att överleva mitt i uppsplittring och reträtt och vid en tidpunkt då arbetarna var passiva eller bara sporadiskt aktiva.

De frågor som tas upp handlar om organisatoriska överväganden, parlamentarisk representation och som resultat ett minimiprogram som bygger på konsensus. Som Michael Voss själv medger strider dessa villkor – i själva verket ett slags folkfront – mot politiska diskussioner och skolning.

En följd var Asmaa-fallet (sid. 66), där den Röd-Gröna alliansen försvarade en muslimsk RGA-kandidat mot attacker från högern, utan att inse att de reaktionära åsikter hon själv stod för borde ha hindrat henne från att bli medlem.

RGA står inför en ny utmaning när Danmark styrs av en socialdemokratisk koalitionsregering. Delar av RGA argumenterar för nödvändigheten av att försvara regeringen – i praktiken innebär detta att stödja åtstramningspolitik mot arbetarna. Delar av RGA har redan gått åt höger kommunalt och infört åtstramningspolitik.

SAP, Fjärde internationalens danska sektion, har en uppenbar vilja att förhindra denna omsvängning. Att man under många år avstått från att lägga fram ett revolutionärt program gör det nu så mycket svårare att driva denna kamp framåt. Även om man kan uppskatta Michael Voss´ relativt rättframma skildring och att han medger att rörelsen i riktning mot socialdemokratien utgör en reell fara, går det bara att misströsta när han sammanfattar med att uppmana till att fortsätta som om inget hänt och med SAP som en lojal opposition inom alliansen.

Vänsterenhet och RESPECT i Storbritannien

Det brittiska bidraget, av Alan Thornett och John Lister, är ett annat detaljerat och

noggrant försök att redogöra för försöken att bygga ett nytt parti – för detaljerat skulle kanske en del säga när de plogar sig igenom en alfabetssoppa av brittiska vänstergrupper och deras frontorganisationer. De står för en betydande förändring av formuleringarna i förhållande till de tidigare rapporterna – här ska partiet bestå av (revolutionärer) och ”folk med socialdemokratisk bakgrund”. Inga upplysningar ges om behovet av en brytning med socialdemokratin.

Författarna reproducerar koncist det centrala problemet med boken. De slår fast att behovet av ”pluralistiska” partier funnits i 20 år – ändå är vänstern, där en betydande del engagerat sig för vänsterenhet, ”svagare än på många år” (sid. 75).

Hur kommer det sig? Det klarar artikeln inte av att förklara. Åter blir det en redogörelse för organisationer och val. De enorma förändringarna i klasskampen lyser i stort med sin frånvaro. Det gör också det politiska program vänsterenheten ska bygga på. Det förefaller som om enhet i sig utgör politiken.

Mest förvirrande blir det i skildringen av *RESPECT*-koalitionen. Allt som sägs om dess grundningsprogram är att ”det socialistiska innehållet var starkt nog för att utgöra ett alternativ till *New Labour* och brett nog för att skapa en större koalition”. ”Det ersatte ... ett antikapitalistiskt parti med ett som var mer socialdemokratiskt (åtminstone vad gäller de viktigaste delarna ...)", ”det innebar en högervridning ...”, ”det kunde nå ... muslimska aktivister”, ”delar av vänstern tog avstånd från det som en folkfront” (sid. 87).

Därefter räknas några valframgångar upp. Innebär de att man löst den politiska debatten om den nya organisationens karaktär? Vi får därefter en redogörelse för hur *Socialist Resistance* agerade inom *RESPECT*. Det gick ut på uppmaningar om en demokratisering av rörelsen och att bygga en partistruktur. Åter verkar enheten vara tillräckligt som program utan några direkta diskussioner om de uppgifter arbetarklassen står inför.

Inriktningen på organisationsfrågan kopplas till en anmärkningsvärt vördnadsfull attityd gentemot fackföreningsbyråkratin och en artig syn på *New Labour*. Fackföreningsledarna ses som ”motvilliga” att motsätta sig labourpartiet (sid. 84) eller i stort sett passiva inför åtstramningarna (sid. 100). *New Labour* betecknas som ”ineffektivt och försiktigt”. Märkligt undanlidande ord om ett parti som går in för åtstramningar och en byråkrati inriktad på att återge regeringsmakten till detta parti.

Kamraterna går igenom den utdragna förfallsprocessen inom *RESPECT*, som kom att domineras av händelser som George Galloways framträdande på en pratshow i tv och strid om demokratin mellan Galloway och *Socialist Workers Party*, där båda parter tycks ha agerat ohederligt. Ingen diskussion förs om nya partiers tendens att producera kändisar som ledare och bortom alla demokratisk kontroll.

De diskuterar grupper som *Scottish Socialist Party*, *No2EU* och *TUSC*. Åter handlar kritiken om demokrati och organisationsfrågor. *No2EU* fick kritik för att anpassa sig till engelsk chauvinism. Stämde detta? Anpassade sig *Scottish Socialist Party* till skotsk nationalism? Fanns det några politiska orsaker till misslyckandet för dessa båda organisationer? Det får vi inte veta.

Artikeln avslutas med ännu en maning om ett demokratiskt parti. Enhet blir självändamål. Tanken om att enhet kräver ett mål och att det målet är arbetarklassens program – det är helt frånvarande.

Die Linke i Tyskland: Behovet av en strategi för uttåg

I sin genomgång av utvecklingen inom tyska *Die Linke* förser Klaus Engert oss med övergången från teori till praktik. Teorin om ett utrymme till vänster om socialdemokratien prövas och befinns icke existerande.

Socialdemokraterna i Tyskland gick verkligen till höger med en rad angrepp på arbetarklassen och initiativ för att öka utrymmet för tysk imperialism och tysk militarism.

Som Klaus Engert erkänner berodde detta delvis på tyska socialisters första experiment med ”ett utrymme till vänster” – bildandet av det gröna partiet. Det ledde till en koalitionsregering, massiv offensiv mot arbetarna och att de Gröna rasade samman. Många av de socialister som lett experimentet fortsatte den högerkurs som ny vänster-retoriken kunnat skymma.

Utan att låta sig avskräckas tog tyska socialister i tu med samma experiment på nytt. Och i detta fall, när socialdemokraterna lade fram nyliberala förslag, uppstod ett politiskt utrymme. Dessvärre var det inte något utrymme som pekade i någon särskild riktning. Med bas inom lägre skikt av fackföreningsbyråkratin och en politisk hållning som sträckte sig från socialism till socialdemokrati och kristdemokrater hade den nya formationen, *WSWG*, många av de kännetecken vi stött på i tidigare kapitel (sid. 105).

Enhet sattes före programmet, valkampanjer och parlamentarisk aktivitet före politik och agerande från arbetarklassen.

Dessa tendenser fortsatte när *WSWG* gick vidare till sammanslagning med de forna (en del av dem inte så värst forna) stalinisterna från det styrande partiet i Östtyskland och bildade *Die Linke*.

Die Linke har blivit ett stort parti, vilket Klaus Engert intygar, men kommunalt och regionalt är skillnaden liten mot andra borgerliga partier. Verksamheten går ut på valkampanjer och parlamentariskt agerande, programmet är socialdemokratiskt, medlemmarna utgör en blandning av reformister och opportunisterna. Det lilla socialistiska skikt som arbetar för att agera vid sidan av parlamentet och stödja arbetarklassens egen organisering avfärdades av Gregor Gysi (tidigare socialistledare) med orden: ”alla partier har sina tio procent av stollar” (sid. 109).

Det nya partiet drivs därför inte av breda sociala rörelser eller någon radikal massrörelse. Det går inte åt vänster utan har kort och gott bara ockuperat den tomma plats socialdemokraterna lämnat efter sig (sid. 113).

Under dessa omständigheter är det knappast förvånande att socialister ställer sig frågan om *Die Linke* är ett hinder för en socialistisk politik (sid. 114). Författaren ser ett akut behov av att vänstern inom *Die Linke* utformar en gemensam radikal strategi (sid. 114) och även formulerar en strategi för uttåg.

En märklig situation att ha hamnat i efter decenniernas jakt på nytt utrymme för vänstern!

Rifondazione i Italien: ”Vad har vi gjort för att förtjäna allt detta?”

Rapporten om italienska *Rifondazione* utgör en nyckelartikel. Inget utgör ett sådant test för en modell som förstörelse och som Salvatore Cannavo öppenhjärtigt medger i inledningen, under rubriken ”Vad har vi gjort för att förtjäna allt detta?”, var sammanbrottet för *Rifondazione* och vidden av det bakslag det ledde till sannerligen

av episk omfattning.

Olyckligtvis är artikeln mer reportage än analys eller förklaring. Språket är snarast poetiskt vilket blir tämligen förvirrande – ”en surfande politisk linje” (sid. 125) i stället för det mer tekniska begreppet opportunism. Den största svagheten i artikeln är att den är skriven ur organisationens perspektiv i stället för arbetarklassens eller något politiskt program.

Dessa brister gör att det blir svårt att hänga med, trots den kronologi som Dave Kellaway bidragit med i en bilaga (sid. 145).

Några orsaker till att *Rifondazione* kollapsade är emellertid mycket uppenbara och räknas också upp av Salvatore Cannavo:

Oförmåga att reda ut det stalinistiska förflutna inom majoriteten av organisationen.

Opportunism

Förtröstan på parlamentariska former

Avskildhet från arbetarkampen

Beroende av kändisskap bland ledare som agerar vid sidan av medlemmarna (jfr George Galloway inom RESPECT).

Vi blir upplysta om svagheter men får ingen förklaring till hur de uppstått, ingen redovisning av någon konsekvent opposition och alternativet, när det dyker upp, framstår som ganska oklart. Det borde ha förekommit mobilisering på antikapitalistisk grund. Det borde ha ägt rum breda diskussioner om idéerna hos ett brett spektrum av marxistiska tänkare (sid. 139). En ny klasskampsrörelse bör byggas upp. Vi borde bygga ett vänsterparti som förenar radikal socialdemokrati med revolutionär socialism (sid. 144). Var det inte det som låg bakom att *Rifondazione* en gång startades?

Redogörelsen är inte fullständig. Kamraterna inom oppositionen tog inte strid med ledningen för *Rifondazione*, i stället gick de åt andra hållet och röstade för imperialistiska krigskrediter. Efter att ha dragit sig undan vill de nu köra filmen en gång till. De är överens om att en lång kamp förestår, men tycks inte tänka på att första steget för trotskister kunde vara att hävda sitt eget program.

Vänsterblocket i Portugal: Bortom tilldragelsernas horisont

Två redogörelser återfinns om Vänsterblocket i Portugal. I den första intervjuas Francisco Louca av Miguel Romero från den spanska tidskriften *Viento Sur*.

I sin introduktion broderar Romero på den magra teorin om ”utrymme till vänster om socialdemokratin”. Det är ett rörligt utrymme – och inte alltid i rätt riktning.

Organisationer som *Scottish Socialist Party*, *RESPECT* och *Rifondazione* har ”snubblat”. Det bekymrar föga. Vi tänker ägna oss åt framgångarna.

Hur motiverar Romero att man bortser från 50 procent av det som inte stöder hans uppfattning?

”Vi är inte intresserade av ideologiska frågor ... Det som tilltalar oss mest är de olika, eller rent av motstridiga, alternativ som växer fram ... Det är ett bra vaccin mot ’modeller’.” (sid. 149)

Vi hamnar i ett mystiskt Alice i Underlandet, där Romero utesluter alla möjligheter till förnuftig diskussion. Saker och ting betyder vad han vill att de ska betyda.

Han får hård konkurrens av Francisco Louca, som kommer med en blandning av administrativa detaljer och poesi:

”På något sätt fyllde vi ett utrymme som inte fanns, ett politiskt utrymme som dittills varit okänt”. (sid. 155)

Utrymmet blir lite lättare att känna igen när vi får veta att blocket ställt sig bakom en medlem av socialistpartiet i presidentvalet (sid. 163).

Louca gör klart att blocket inte har något internationalistiskt perspektiv:

”Ett socialistiskt program skulle i dag med säkerhet strypas av EU. En aktiv socialistisk politik måste ta itu med EU:s institutioner och omvandla villkoren för europeisk politik”. (sid. 162)

Detta ”utrymme som var okänt” är nu fullständigt identifierbart. Det handlar om den mest genomskinliga och omedvetna reformism, spetsad med nationalism. Tanken på att arbetarklassen skulle kunna organisera klasskampen oberoende av EU:s institutioner är kort och gott orimlig för Francisco, precis som tanken att nationalstaten som sådan utformats för att hindra arbetarna från att komma till makten.

Om Miguel och Francisco inte skulle vara övertygande nog förses vi med ytterligare en organisatorisk redogörelse av Alda Sousa och Jorge Costa. Ett kort Frågor&Svar följs av Sousas kronologi.

Där får vi veta att ”uppfattningen att de flesta kraven bara kan förverkligas under socialismen kan visa sig farlig och avmobiliserande” (sid. 179).

Mest talande av allt är Blockets svar på räddningspaketet för bankerna:

En offentlig utredning om skuldfrågan

Omförhandling av skulderna

Skattesmitarna får stå för räddningspaketet för bankerna

Det hela slutar alltså med ett program med uppbackning av fackförningsbyråkrater över hela Europa. Arbetarna ska inte avvisa skulderna. De bör försöka hitta ett mer rättvist sätt att betala dem på.

Till skillnad från kamraterna i *Die Linke* ser representanterna för Blocket inget skäl till någon uttågsstrategi. De har gått bortom tilldragelsernas horisont och hamnat i socialdemokratins svarta hål.

Fjärde internationalens roll och uppgifter: tungomålstalande

Boken avslutas med den text om Fjärde internationalens roll och uppgifter, som antogs vid kongressen 2010. Denna deklaration berörs bara helt kort, men det finns vissa saker att säga ändå.

Det är en deklaration som inte har mycket att komma med, men som kompenserar denna brist med att tala i tungor.

Omedelbart efter finanskrisen är deklarationen renons på varje form av förklaring till eller analys av kapitalismens kris. På de första raderna rör man till det och sammanblandar kapitalets kris med miljökrisen och krisen för patriarkatet. Denna röra är mindre relaterad till arbetarklassen än till ”de folkliga klasserna” (sid. 187).

För den som befinner sig på något som helst avstånd från Fjärde internationalens ledning är huvudtexten obegriplig. I brist på något klart uttalande från arbetarklassen som revolutionens subjekt får vi ett slags kommittérotväliska som klumpar ihop antikapitalistiska, feministiska, ekologiska, transsexuella, nationalistiska och demokratiska rörelser. Mycket av språkbruket är hämtat från antiglobaliseringsrörelsen och internationella sociala forum.

Dessa rörelser, oavsett starka och svaga sidor, var uttalat rörelser utanför arbetarklassen och spelar nu en perifer roll. Konvulsionerna efter finanskrisen visar att arbetarklassen är på väg att inta scenen, även om det ännu inte sker som klass för sig med eget program och självständiga organisationsformer. I det sammanhanget är texten om Fjärde internationalens roll och uppgifter helt otillräcklig.

Man får vada länge genom texten för att finna den politiska linje om breda antikapitalistiska partier, som är ämnet för boken, och om vidhängande fråga om Fjärde internationalen. De formuleringar som då presenteras är näst intill oläsbara – mer poetiskt dunkel som verkar utformat för att fördunkla och släta över politiska motsättningar.

Vad betyder det när det står att ”inom vänsterreformistiska partier ... bygger vi antikapitalistiska tendenser med koppling till sociala proteströrelser”? (sid. 194) Vad är ”en antikapitalistisk, internationalistisk, ekologisk och feministisk vänster” för något? (sid. 194) Eller ”En vänster ... som inte kan styra med de politiska institutioner den vill bryta med” (ibid.), och ”En pluralistisk vänster med rötter i sociala proteströrelser och på arbetsplatser” (ibid.).

I dokumentet heter det: ”Byggandet av breda antikapitalistiska partier är det svar vi för närvarande ger på krisen inom arbetarrörelsen och vänstern” (sid. 195). Vad är vänstern till skillnad från arbetarna? Om detta är det svar vi har att erbjuda arbetarklassen, varför görs då inget bokslut över de partier som redan byggts?

I detta sammanhang förklaras Internationalens roll på följande sätt: ”Vi måste diskutera hur Fjärde internationalen ska stärkas och förändras för att den ska bli ett effektivt redskap för perspektivet på en ny internationell gruppering” (sid. 197). Med andra ord måste vi bygga Fjärde internationalen för att göra oss kvitt den.

Det går att bringa reda i denna oreda när vi konstaterar vad som saknas. Dvs ett revolutionärt program. När detta saknas blir bedyranden om att tillämpa enhetsfrontspolitik (sid. 198) – där revolutionärer kan gå samman med andra samtidigt som man fortsätter att lyfta fram sitt eget program – meningslösa.

Avslutning

De nya partier det talas om liknar folkfrontsorganisationer, stalinisternas favoriter, där revolutionär politik undertrycks i enhetens namn. Det program som presenteras är det mest minimala av minimiprogram: Nej till koalitioner med kapitalistiska regeringar, progressiva ståndpunkter i samhällsfrågor.

För en del sektioner inom brittiska *RESPECT* var den andra delen frivillig, där man gick en hel del på tå kring traditionell muslimsk fientlighet mot gaykulturen. Kravet på att inte ingå några koalitioner är skrottretande. Mången reformistisk strömning är emot koalitioner tills de blir erbjudna en ministerpost. Under alla omständigheter bör deras gestikulerande i parlamentet sättas i relation till den skada de gör i verkligheten på gator, i fackföreningar och på arbetsplatser. En rörelse som har detta som centralt krav är redan fången under parlamentarisk reformism.

Boken lägger fram en tes: Det finns ett utrymme till vänster och socialdemokratin som kan fyllas av breda masspartier. Man granskar sex fallstudier. I två fall, *RESPECT* och *Rifondazione*, har projektet ”snubblat” och organisationerna fallit samman. I tre fall har partierna haft framgångar i val. Vad gäller klassens självorganisering är framgången mer tveksam. I det danska fallet medger författaren, Michael Voss, att det finns en dragning till socialdemokratin men han föreslår ingen förändring av trotskisternas inriktning. Klaus Engert letar efter en nödutgång från *Die Linke*

i Tyskland. Kamraterna i Vänsterblocket i Portugal har samma problem men ser inget behov av någon nödutgång. Frågan om NPA i Frankrike är olöst. Allt som går att säga är att det gamla LCR:s program inte längre gäller och att den organisationen, skrämdd av decenniernas ansträngningar utan att ha funnit något ”utrymme till vänster om socialdemokratin”, upplöstes i sin egen periferi med tillskott av några mindre trotskistiska grupper.

2010 förkunnade Fjärde internationalen att en central uppgift bestod i att bilda breda masspartier, men man gör ingen värdering av de partier som verkligen existerar och heller ingen analys av kapitalismens kris eller säger heller inget om de uppgifter arbetarklassen står inför.

Finns något alternativ till ”utrymme till vänster om socialdemokratin”-modellen? Standardsvaret är att det verkligen handlar om en lång period av tillbakagång för arbetarklassen och att den socialistiska rörelsen är uppbunden till detta. Det politiska uttrycket blir likvidering av rörelsen – medlemmar som överger arbetarklassens program för att anta ståndpunkter som gör det möjligt att skaffa sig en bas i vissa sociala skikt.

I ett antal fall handlar det om en medveten process – som när Miguel Romero avvisar ”ideologi” och ”modeller”. Då blir heller inte mycket till diskussion möjlig. I andra fall är processen omedveten och kommer till uttryck i satsningar på organisationsfrågor och taktik där programmet utelämnas. Andra kamrater fortsätter att stå fast vid Internationalens historiska program men mera i känslomässiga termer och förhållningssätt än som vägledning till handling.

Våra egna erfarenheter på Irland är att det inte gett oss några nyrekryteringar att föra fram ett socialistiskt program. Vi är i själva verket rätt isolerade. Vad det betytt är att det gjorts att vi kunnat överleva som en organisation av revolutionära socialister, i stånd att analysera klasskampens utveckling och gynna den socialistiska revolutionens sak. Vi tror fortfarande att detta programs överlevnad, och att en grupp kamrater är organiserade kring det, utgör en historisk landvinning som inte lättvindigt får uppges.

Enligt min uppfattning är detta vägen framåt. Arbetarklassens program består av de politiska uppgifter arbetarna måste ta itu med för att göra sig gällande. Revolutionära socialister kan bygga på marxistisk teori och klasskampens historia för att försöka tydliggöra dessa uppgifter. Vi får inte närma oss denna uppgift som någon fraktionsstrid inom Fjärde internationalen. Det är en uppgift för var och en. Må de som är villiga till detta kliva fram.

***John McNulty är medlem i Socialist Democracy på Irland.
Han har skrivit flera artiklar som publicerats i International Viewpoint.***

Lästips – mest om franska NPA

Daniel Bensaïd: [Ny period och nytt antikapitalistiskt parti](#). (2008)
[Vad vill det nya antikapitalistiska partiet i Frankrike?](#) (intervju 2009)
[Vad händer med det franska NPA?](#) (artikelsamling 2011-12)
 Alex Callinicos: [Frankrike: Antikapitalistisk politik i kris](#) (1012)
[Krisen i franska vänsterpartiet NPA - artikelsamling](#). (januari-februari 2013)

